

STAVOPROJEKT NITRA a.s., 949 22 NITRA, ŠTÚROVA 22

Tel. : 087 / 511 138 Fax : 087 / 511 14

D V O R Y N A D Ž I T A V O U

Prieskumy a rozbery k ÚPN - SÚ

- A) Textová časť
- B) Tabuľková časť
- C) Doklady

Výkonný riaditeľ a.s. : Ing.arch.Ján Valek
Vedúci úlohy : Ing.arch.Michal Borguľa,CSc.
Nitra, júl 1997

Na prieskumoch a rozboroch spolupracovali:

- architektúra a urbanizmus Ing.arch.M.Borguľa, CSc.
- obyvateľstvo a bytový fond
občianska vybavenosť
výrobné zariadenie Ing.arch.M.Borguľa, CSc.
- prírodné podmienky rekreácie,
starostlivosť o životné
prostredie Ing.arch.M.Borguľa, CSc.
- doprava Ing. Š. Lisý
- vodovod a kanalizácia Ing. M. Baláž
- vonkajšia električka V. Pócsik

- slaboprúd V. Pócsik
- plynofikácia Ing. R. Vítko
- vykurovanie Ing. P. Valent
- zameranie KO - GEO Nitra

O B S A H

A) Textová časť

1. - Základné údaje
2. - Vymedzenie územia
3. - Záujmové územie a širšie vzťahy
4. - Prírodné podmienky
5. - Urbanistická štruktúra
6. - Obyvateľstvo a bytový fond
7. - Výroba a skladové hospodárstvo
8. - Občianske vybavenie
9. - Rekreácia, cestovný ruch, kúpeľníctvo
10. - Doprava a dopravné zariadenia
11. - Vodné hospodárstvo a vodohospodárske zariadenia
12. - Energetika a energetické zariadenia
13. - Telekomunikačné zariadenia
14. - Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu
a ochrana lesného fondu
15. - Starostlivosť o životné prostredie
16. - Urbanistická ekonómia
17. - Súhrnné hodnotenie rozborov a odporúčenie
kategórie ÚPD

B.) Tabuľková časť

C.) Doklady

A.) Textová časť

1. Základné údaje

Prieskumy a rozborov podľa paragrafu 19 Vyhl. č. 84/1976 a 377/92 Zb. sú podkladom pre vypracovanie zadávacích dokumentov a spracovanie územnoplánovacej dokumentácie.

Prieskumy a rozborov a z nich vyplývajúce závery slúžia k osvojeniu si znalostí o problematike územia, oboznamujú spracovateľa s jeho kladmi a zápormi s podmienkami možného rozvoja sídelného útvaru Dvory nad Žitavou.

Cieľom prieskumov a rozborov je poznanie súčasného stavu i známych výhľadov a rozvojových tendencií a na základe toho súborné hodnotenie rozborov z ekonomického a urbanistického hľadiska i z hľadiska životného prostredia - pre určenie úloh na riešenie územnoplánovacej dokumentácie.

Vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie pre sídelný útvar Dvory nad Žitavou obstarala Obec Dvory nad Žitavou objednávkou zo dňa 24.1.1997. Zákazkové číslo u spracovateľa je 009/97.

Vypracovaniu návrhu urbanisticko-architektonického riešenia územného plánu sídelného útvaru Dvory nad Žitavou (ÚPN SÚ), predchádza spracovanie prieskumov a rozborov (PaR) - zhrnutie základných poznatkov, údajov a informácií o súčasnom stave sídelného útvaru (SÚ), prevedenie bonitácie objektov, preverenie možností a potrieb ďalšieho vývoja a rozvoja sídelného útvaru.

Údaje boli získané hlavne prieskumom v teréne, konzultáciou so zainteresovanými orgánmi a organizáciami v obci, ako i odborními na Okresnom úrade v Nových Zámkoch.

Prieskumy a rozborov obsahujú: - textovú časť

- tabuľkovú časť

- grafickú časť včítane

súhrnného problémového výkresu znázorňujúceho hlavné stretý záujmov v území.

Pri spracovaní prieskumov boli použité nasledujúce materiály:

- Klimatické a fenologické pomery Západoslovenského kraja z roku 1968

- Súpis pamiatok na Slovensku

- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku

- Retrospektívny lexikón obcí ČSSR r. 1850 - 1970

- Projekt urbanizácie Slovenska

- Výsledky sčítania ľuďu, domov a bytov z 3.3.1991

- ÚPN SÚ Dvory nad Žitavou, Stavoprojekt Nitra 0983

- UŠ CMZ Dvory nad Žitavou, Stavoprojekt Nitra 1084

- Spracované projektové dokumentácie a štúdie pre technickú infraštruktúru, samostatné objekty a areálové zariadenia

- Územná prognóza okresu Nové Zámky, ktorú spracoval URBION v r. 1992

- Koncepcia územného rozvoja Slovenska, MŽP SR dec. 1994

- Regionálny systém ekologickej stability okresu Nové Zámky SAŽP Nitra 1995

- ÚPN VÚC okresu Nové Zámky - urb.štúdia , AUREX 0796

- ÚHZ pre VÚC okresu Nové Zámky , AUREX Bratislava sept. 1996.

- Dvory nad Žitavou - Pozoruhodnosti, Angyel 1995

Pre grafickú časť spracovania prieskumov bol použitý mapový podklad M = 1 : 5000.

Pre vymedzenie záujmového územia a širších vzťahov bol použitý mapový podklad M = 1 : 50 000.

Hlavné dôvody obstarania a riešenia ÚPD:

- predchádzajúci Smerný územný plán Dvory nad Žitavou z r. 1983 má skončenú dobu platnosti a je t.č. prekonaný.
- nová územnoplánovacia dokumentácia má vytvoriť podklady pre komplexný rozvoj organizmu sídelného útvaru vo všetkých jeho zložkách, so zachovaním vlastnej identity obce.

2. Vymedzenie územia

DVORY NAD ŽITAVOU,

predtým - 1075 Villa Hudwordiensium super aquam Sitoua

- 1209 Oudouort
- 1228 Wdword
- 1312 Odward, Odwarth
- 1416 Nadvdvard
- 1786 Uward
- 1927 Dvory nad Žitavou maď. Udvard

Obec Dvory nad Žitavou leží v Podunajskej nížine na ľavom brehu rieky Žitavy, 8.0 km východne od okresného mesta - Nových

Zámkov, na križovatke štátnej cesty I/75 a št. cesty II/511.

Hranice katastrálneho územia obce susedia s katastrom Nové Zámky, Bešeňov, Branovo, Semerovo, Dubník a okresom Komárno - Bajč, Pribeta. Katastrálne územie má výmeru 6385 ha.

Riešené územie ÚPN-SÚ je vymedzené hranicami zastavaného územia. Hranica zastavaného územia obce ku dňu 1.1.1990 bola prevzatá 0697 na Okresnom úrade Nové Zámky - Odbor katastrálny a je vyznačená vo výkresoch M 1 : 5000.

Po celom obvode intravilánu sa nachádza pôdny fond. Na južnej strane sa dotýka obce žel. trať Nové Zámky - Štúrovo. Občianska vybavenosť je rozptýlená v strednej časti obce. Areálové zariadenia Poľnohospodárskych podnikov sa nachádzajú na južnej strane medzi žel.traťou a intravilánom obce, ďalšie hospodárske dvory sú však rozptýlené v rámci celého katastrálneho územia obce.

3. Záujmové územie a širšie vzťahy

- Širšie vzťahy sú špecifikované v predchádzajúcej kapitole.
- Podľa "Konceptie územného rozvoja Slovenska" /KÚRS/, ktorá bola prerokovaná vo Vláde SR a schválených "Zásad pre realizáciu územného rozvoja Slovenska" /1194/, sídelný systém Slovenska pozostáva z: a/ vidieckeho priestoru
b/ centier osídlenia
c/ ťažísk osídlenia
d/ sídelných rozvojových osí
- Tvorba sídelných štruktúr je podľa KÚRS založená na princípe vytvárania územných ťažísk osídlenia s centrami osídlenia a na princípe sídelných rozvojových osí.
- Na južnom Slovensku vo vzťahu k danému regionu sa vytvára ťažisko osídlenia celoštátneho významu s dvoma centrami osídlenia
-Nové Zámky s doplňujúcim centrom Šurany a Komárno /ležíce mimo okresu/. Nové Zámky sú napojené na sídelnú rozvojovú os vedenú Ponitím - na ďalšie centrum osídlenia celoštátneho významu - na Nitru.
- Ťažiská osídlenia regionálneho významu sú sídelnými priestorovými ťažiskami, ktoré sústreďujú všetky aktivity nadregionálneho charakteru a vyznačujú sa intenzívnymi sídelnými väzbami medzi jednotlivými centrami osídlenia a príslušnými obcami v ich zázemí.

- Sídelný systém regionu pozostáva z dvoch sídelných zoskupení - severozápadného s centrami N.Zámky a Šurany a juhovýchoného s centrom v Štúrove. Centrá sú previazané s dopravným koridorom, ktorý tvorí pozdĺžnu os regionu. Pre okres N.Zámky sú charakteristické dve urbanistické osi vo forme sídelných pásov v severojužnom smere pozdĺž Nitra - Žitavy a pozdĺž Hrona.

- Okres Nové Zámky má tvar osmičky s rozšíreným územím v SZ a JV časti. Hlavnou osou je v uhlopriečnom smere SZ-JV medzinárodná žel. trať Bratislava - N.Z. - Štúrovo, avšak v štruktúre osídlenia sa viac prejavujú SZ sídelné pásy, hlavný pozdĺž rieky Nitra a vedľajšie pozdĺž Žitavy a Hrona.

- Ťažisko osídlenia regionálneho významu v SZ časti okresu tvorí mesto Nové Zámky so Šuranmi a v JZ časti okresu so Štúrovom. Z hospodárskeho hľadiska prevažuje poľnohospodárska výroba (orná pôda, vinice, sady) s nadväzujúcim potravinárskym priemyslom, priemyselná výroba je sústredená do centier - N.Zámky, Šurany, Štúrovo.

- Výhodnú polohu majú obce pozdĺž železničnej trate - medzi ktoré radíme tiež Dvory n/Ž.

- Úzky územný vzťah k okresmu mestu (N.Zámky) majú obce nachádzajúce sa tesne na hranici okresu - medzi ktoré radíme tiež Dvory n/Ž.

- Záujmové územie v danom prípade predstavuje katastrálne územie. V prípade, že za optimálny rozsah vymedzenia

záujmového územia (na základe funkčnej závislosti), budeme považovať územie, ktoré vytvára izochroma optimálnej dochádzkovej vzdialenosti za prácou z príslušného územia sídelného útvaru - bude to územie s polomerom cca 10 km, potom Dvory nad Žitavou spadajú do záujmového územia Nových Zámok.

- Vlastné územie sídelného útvaru je vymedzené jeho administratívnymi hranicami. Riešené územie je vymedzené v kapitole č.2.

Podľa schválenej štruktúry osídlenia je sídelný útvar Dvory nad Žitavou kategorizovaný ako samostatná obec - vidiecky priestor, sídlo miestneho významu, patrí do okresu Nové Zámky a Nitrianskeho kraja.

Hranica katastrálneho územia je vyznačená v grafickej prílohe M = 1 : 50 000.

Podľa výsledkov posledného sčítania ľudu, domov a bytov k 3.3.1991 je :

počet obyvateľov obce 5.143 obyvateľov

rozloha katastrálneho územia 6.385 ha

4. Prírodné podmienky

4.1. Geomorfologické pomery a geológia

Dvory nad Žitavou ležia v Podunajskej nížine na ľavom brehu Žitavy. Západná časť odlesneného chotára je na nive, východná na širokých terasách pokrytých viatymi pieskami, piesčitými sprašami a sprašami. Obec má lužné, nivné a černoziemné pôdy.

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 122,0 m, v chotári sa pohybuje nadmorská výška od 119 - 146 m.

Súčasťou prieskumov a rozborov nie je spracovanie inžiniersko-geologického prieskumu.

Surovinová základňa - v rámci katastrálneho územia obce sa nachádzajú nevyhradené ložiská štrkopieskov, predstavujú miestne surovinové zdroje.

4.2. Klimatické pomery

Celé územie okresu Nové Zámky dobre charakterizujú dáta zo stanice Hurbanovo. Vzdušná vzdialenosť medzi Dvormi nad Žitavou a Hurbanovom je cca 14 km.

Dvory nad Žitavou sú súčasťou teplej klimatickej oblasti, ktorá je vymedzená počtom 50 a viac letných dní v roku (denné maximum nad 25 °C). Priemerné ročné teploty sa pohybujú v rozpätí 9,00 - 9,9 °C. Priemerná teplota vzduchu v Hurbanove za obdobie 1931-60 v °C

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
-2,1	-0,2	4,6	10,5	15,4	18,6	20,5	19,6	15,7	10,0	5,0	0,6	9,9

Vegetačné obdobie s teplotami nad 5 °C začína 18. marca a končí 15. novembra, čo je približne 243 dní v roku. Užšie vegetačné obdobie (dni s priemernými teplotami nad 10 °C a viac) trvá 187 dní.

Vodné zrážky - viac ako 90 % celkovej vlahy tvoria vertikálne zrážky (dážď, sneh). Podľa dlhodobého normálu (1931 - 1960) dopadá na územie:

Palárikova 524 mm zrážok ročne

Šurian 571 mm zrážok ročne

Nových Zámkov 566 mm zrážok ročne

Hurbanova 574 mm zrážok ročne

Priemerný mesačný úhrn zrážok v mm v stanici Palárikovo, Šurany, Nové Zámky, Hurbanovo za obdobie 1931 - 1960

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Rok
----	-----	------	-----	----	-----	------	-------	-----	----	-----	------	-----

P	28	30	33	32	58	64	63	43	29	49	50	39	524
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Š	37	36	37	38	61	63	59	56	31	53	57	43	571
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

NZ	33	38	37	37	59	66	63	52	31	51	53	46	566
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

H	36	39	36	36	64	66	61	50	35	52	53	46	574
---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou v Nových Zámkoch

VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Rok
-------	-----	----	-----	------	----	-----	------	-----	----	-----	------	-----

- - -	0,6	6,6	15,0	12,1	3,0	- - - -	37,3
-------	-----	-----	------	------	-----	---------	------

Prúdenie vzduchu - na základe rozloženia vetra, jeho smerov a rýchlosti sa rozhoduje o správnosti situovania priemyslu, rekreačných a obytných zón.

Prúdenie vzduchu a ich častosť v %.

S SV V JV J JZ Z SZ Bezvetrie

Podhájska	69	152	66	106	33	107	45	157	264
-----------	----	-----	----	-----	----	-----	----	-----	-----

Hurbanovo	132	38	62	145	155	77	109	272	70
-----------	-----	----	----	-----	-----	----	-----	-----	----

Šaľa	105	47	130	96	54	44	112	252	160
------	-----	----	-----	----	----	----	-----	-----	-----

Štanica Podhájska - jedná sa o obdobie 1953 - 1964, Hurbanovo - 1946 - 1960 a Šaľa 1952 - 1961.

Smery vetra v profile s údoliami ukazujú, že sa prízemný vietor plne prispôsobuje tvaru terénu, prevláda severozápadný vietor.

4.3 Krajinná ekológia

V riešenom území môžeme rozlíšiť niekoľko samostatných typov prírodného a krajinného prostredia. Sú výsledkom pôsobenia tak prírodných procesov ako aj antropogénneho pôsobenia človeka.

- a) Stará pôvodná poľnohospodárska krajina zachovala sa ojedinele ako malé lokality s bývalou hospodárskou štruktúrou malých parceliek záhrad, sadov a pasienkov.
 - b) Nová poľnohospodárska krajina - je to v podstate nový typ kultúrnej krajiny, ktorý vznikol sceľovaním pozemkov. Celkový ráz krajiny má charakter na veľkopoľnohospodársku produkciu. Formy rozptýlenej zelene v katastrálnom území sú čiastočne zachované pozdĺž niektorých poľných ciest.
 - c) Lesná krajina sa v k. ú. Dvory nad Žitavou nachádza len v južnej časti k.ú.
 - d) Zastavaná krajina - tento krajinný typ predstavuje vlastný intravilán. Vyznačuje sa vysokou premenou pôvodnej prírodnej štruktúry. Charakteristickým rysom je značné zastúpenie ľudských výtvorov. Striedajú sa tu plochy s funkciou bývania, výroby, občianskej vybavenosti, líniové stavby technickej infraštruktúry, ako i plochy zelene.
 - e) Nevyužitá krajina - sú to ojedinelé plôšky málo hodnotných častí ako sú výmole, materiálové jamy, neobrábané plochy a pod..
 - f) Zeleň - v rámci intravilánu súvislejšie plochy zelene sú v areáloch škôl, ihriska, kostola, cintorínov a kalvárie.
 - g) Nelesná stromová a krovinná vegetácia je jedným zo základných prvkov ekologickej stability a v k.ú. Dvory nad Žitavou ju reprezentujú: brehové porasty tokov, sprievodná zeleň komunikácií, sprievodná zeleň chotárnej hranice a poľných ciest, sprievodná zeleň poľnohospodárskych dvorov, hájiky, remízky, vegetácia strží, zeleň vetrolamov, významné solitery.
- Miestny územný systém ekologickej stability (M-ÚSES) k.ú. Dvory nad Žitavou môže byť v prípade požiadavky spracovaný ako samostatná časť územného plánu. Ako podklady pre spracovanie ÚPN-SÚ Dvory nad Žitavou boli použité závery ÚPD VÚC okresu Nové Zámky - PaR ÚHZ a R-ÚSES.
- Mapu výsledných návrhov M-ÚSES k.ú. Dvory nad Žitavou bude potrebné konfrontovať s projektom pozemkových úprav ako i s návrhom ÚPN-SÚ a až podľa takto získaného materiálu bude možné zostaviť stratégiu realizácie celoplošného pôsobenia ÚSES v danom území.

5. Urbanistická štruktúra

5.1. Zatriedenie v rámci štruktúry

Podľa pôvodného Projektu urbanizácie Slovenska bol okres Nové Zámky súčasťou Dolnonitrianskeho regiónu s jadrom regiónu Nové Zámky.

Terajšia územno správna štruktúra osídlenia okresu Nové Zámky, ako i samotnej obce Dvory nad Žitavou je podrobné rozpísaná v tretej kapitole. Sídlny útvar Dvory nad Žitavou je charakterizovaný ako samostatná obec - vidiecke sídlo, sídlo svojimi hranicami susediace s okresným mestom Nové Zámky.

Dvory nad Žitavou patria medzi väčšie obce okresu a majú vytvorené predpoklady pre dobudovanie a zaradenie obce medzi menšie centrá vidieckeho osídlenia.

Podľa Zákona SNR č. 369/90 o obecnom zriadení § 1 "Obec je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky, združenie občanov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a so svojimi finančnými zdrojmi".

5.2. Celková charakteristika sídelného útvaru a jeho funkčná kategorizácia

Sídlny útvar Dvory nad Žitavou vznikol ako hromadná cestná dedina. Domy boli situované štítom i po šírke na ulicu. Dominantou obce bol kostol, centrum a škola. Zástavbu obce charakterizoval dom č.787 z 2. pol. 19.stor. - jednoosový, trojrietorový, s vyrezávaným dreveným štítom s podlomenicou (t.č. už nie je zachovaný). Väčšina zástavby z 2. pol. 20. stor. nadväzuje na staré dispozície. V obci sa nachádzajú domy so štvorcovým pôdorysom i s pôdorysom v tvare L , najmä po roku 1945. Najnovšia zástavba sa nachádza na východnom a západnom okraji obce, charakterizujú ju domy štvorcové - dvojpodlažné s plochou strechou, resp. t.č. už s využitím podkrovia.

Obec bola založená pozdĺž ciest. Komunikácie majú aj t.č. dominantné postavenie v obci, na Hlavnom námestí sa nachádza dopravná križovatka ciest (št.c. I. a II.tr.) - spájajúce príľahlé okolie v smere V-Z a S-J. Najstaršia zástavba je situovaná práve pozdĺž komunikácie v smere S-J a v časti JV od námestia. Štátne cesty I. II. a III. triedy prechádzajúce cez obec aj teraz vytvárajú základnú kosť uličného skeletu na ktorý sa postupne napojovali ostatné miestne komunikácie. Južne od obce prechádza medzinárodná železničná trať. Pri západnom vstupe do obce sa nachádza "Kalvária".

Západne od obce preteká v smere S-J vodný tok regulovanej Žitavy. V k.ú.obce sa nachádza viacero vodných plôch - štrkoviská a rybníky.

Staré historické jadro obce bolo okolo priesečníka hlavných dopravných ťahov - poblíž kostola. Nové jadro obce je v zásade identické, rozvinuté okolo Hlavného námestia a začiatku Komárňanskej cesty. Sú tu položené dobré základy pre vybudovanie nového centra obce.

Výškové zónovanie je typické pre vidiecke sídla - objekty bývania 1 - 2 podlaží, bytovky 3 podlažia, SOUP 5 podlaží. Prirodzenú , výškovú a priestorovú dominantu obce tvorí kalvária,

r.k. kostol sv.Vojtecha s parkom, a príľahlé budovy OV - SOUP, JEDNOTA, OÚ, AB-PD a KD.

Prevažnú časť pôdorysu SÚ tvorí bytová zástavba. Poľnohospodárska výroba (hospodárske dvory PD) sú rozptýlené cca v 8 polohách k.ú. po celom obvode intravilánu obce, spolu s ďalšími výrobnými areálmi prevažne potravinárskeho resp. poľnohospodárskeho zamerania. Iné väčšie výrobné zariadenia sa tu nenachádzajú.

5.3. Kultúrne, historické a stavebné hodnoty územia

Obec sa spomína v r.1075, kedy daroval kráľovič Gejza I. časť obce ležiacej na dôležitej stredovekej ceste z Nitry na juh , kláštora v Svätom Beňadiku. V roku 1268

bola obec v majetku ostrihomského arcibiskupstva a zostala tam do zrušenia poddanstva. Gejza tu mal r. 1075 na dnešnej kalvárii dvorec s kaplnkou sv. Martina , ktorá bola už r. 1512 pustá spolu s osadou Zenth Marton, vzniknutou okolo dvorca a kaplnky. V roku 1307 sa tu konala známa synoda, na ktorej zaviedli napr. aj večerné zvonenie. Archeologický ústav SAV Nitra v katastrálnom území obce eviduje tieto archeologické lokality:

1. Udvardi majer - sídlisko z neolitu, eneolitu, doby laténskej a stredoveku (9. - 13. stor.)
2. Paškolom - sídlisko z obd. halštatu, laténu a neolitu.
3. Stavba sila pri železničnej stanici - sídlisko z doby halštatskej.
4. Tenyíri duló - pohrebisko z 10. stor.
5. Vyvýšenina poblíž Tenyíri duló - sídlisko z 10.-12. stor.
6. Ul. P. Jilemnického - sídlisko z doby rímskej.
7. Komáromi duló - sídlisko z obd. neolitu a eneolitu, pohrebisko z doby bronzovej starej.
8. Kóta 119,5 - sídlisko z doby laténskej.
9. Dom č. 984, majiteľ Melicher Nagy - nález kostr. hrobu z obdobia neolitu.
10. Kalvária - stredoveké stavebné pamiatky.
11. Kóta 119,5 - pohrebisko z doby sťahovania národov.
12. Turecký násyp - mohzla z doby halštatskej.
13. Pieskovisko - staromaďarské pohrebisko.
14. Gyorokhomloka - sídlisko z obdobia neolitu.
15. Sídlisko z obd. neolitu - k. badenská.

Z uvedeného množstva archeologických lokalít vidno, že záujmové územie bolo intenzívne osídlené v praveku i včasnej dobe dejinnej.

Vzhľadom na predchádzajúce je žiadúce prejednávať PD jednotlivých aktivít s Archeologickým ústavom SAV Nitra. Taktiež bude potrebné nahlásiť zo strany investorov a dodávateľov stavby začiatok stavebných prác ústavu SAV a v prípade zistenia arch. pamiatok rešpektovať zákon SNR 27/1987 Zb.o štátnej pamiatkovej starostlivosti.

Z hľadiska záujmov pamiatkovej starostlivosti je potrebné v územnom pláne obce rešpektovať existenciu (dať im adekvátnu funkciu a úpravu okolia) nižšie uvedených kultúrnych pamiatok zapísaných v Ústrednom zozname kultúrnych pamiatok (ÚZKPSR) ako i objektov pamiatkového záujmu s ohľadom na ich širšie vzťahy resp. ochranné pásma.

Kultúrne pamiatky zapísané v ÚZKP:

KALVÁRIA č.ÚPKZ

1. Kaplnka r.k. Sv.Martina 330/1
2. Zvonica 330/2
3. Kríž kamenný 330/3
4. Plastika - Immaculata 330/4
5. Schodisko s plastikami 330/5
6. Kaplnka kríž.cesty - Kristus a Pilát 330/6
7. - Kladenie kríža 330/7
8. - 1.pád pod krížom 330/8
9. - Stretnutie s Máriou 330/9
10. - 2.pád pod krížom 330/10
11. - Kristus, Veroni 330/11
12. - 3.pád pod krížom 330/12
13. - Plačúce ženy 330/13
14. - Nesenie kríža 330/14
15. - Vyzliekanie Krista 330/15
16. - Pribíjanie na kríž 330/16
17. - Ukrižovanie 330/17
18. - Snímanie z kríža 330/18
19. - Ukladanie do hrobu 330/19
20. Kostol r.k. Sv.Vojtecha 329/0

Objekty pamiatkového záujmu:

- Kostol ev.a.v. postavený v r. 1880
- Prícestná socha neogotická, postavená v r. 1860
- Súsošie najsv. Trojice z konca 18. stor.
- Socha Sv.Floriána z r. 1856, kamenná ľudová plastika

K vytvoreniu chráneného územia súboru historických pamiatok je legislatívne stanovené ochranné pásmo len pre r.k. Kostol Sv.Vojtecha.

Všetky projektované zásahy a aktivity v blízkosti pamiatkových objektov musia zohľadňovať ich charakter a vytvárať vhodný rámec z hľadiska architektonického a výrazového dotvorenia interiéru obce, všetky takého zámery je tiež potrebné prejednať na Pamiatkovom ústave - stredisko Nové Zámky.

Významné osobnosti obce - V minulosti žilo v obci niekoľko zemianskych rodín, ktoré do tohoto stavu povýšil panovník. V obci sa narodilo aj niekoľko významných osobností:

- Jozef Podhradský (1795-1870), vedec - historik, člen akadémie vied.
- František Galla (1795-1977), bol profesorom a regentom seminára, cirkevný historik.
- František Broncz (1829-1901), vysoký štátny úradník a právnik.
- Odon Broncz (1858-1910), je autorom viacerých diel z archeológie a heraldiky.
- Karol Istenes (1890-1961), odborník v liečebnej pedagogike hluchonemých a v oblasti logopédie.

Tradície v obci - ochotnícke krúžky, športové tradície - futbal, poľnohospodárstvo - zahradníctvo a vinohradníctvo.

6. Obyvateľstvo a bytový fond

Demografický potenciál sídla je výsledkom jeho formovania pôsobením etnograficko-biologicko-sociálno-ekonomických faktorov. Celkový počet obyvateľov sa v posledných rokoch aj napriek vytvoreným sociálnym podmienkam postupne znižoval. V súčasnom období sa doposiaľ nepodarilo zvýšiť počet obyvateľov sídla, je však predpoklad pozastavenia ubýtku. Dochádza tiež k určitej renesancii v oblasti hľadania vlastnej príslušnosti a identity obyvateľstva sídla.

6.1. Prehľad vývoja a zmeny počtu obyvateľov v SÚ Dvory nad Žitavou.

Bývajúce obyvateľstvo Rozdiel 1970 - 1991

1970	1980	1991	abs.	v %
5855	5566	5143	712	12,16

Od r. 1970 sledujeme postupný úbytok obyvateľstva v sídle. V roku 1980 klesol počet obyvateľov oproti r. 1970 o 289 obyvateľov a v roku 1991 oproti r. 1980 o 423 obyvateľov. Ku dňu 31.12.1995 bol počet obyvateľov obce 5135 a 31.12.1996 5181 obyvateľov.

Podrobný rozbor je uvedený v nasledovných tabuľkách :

Tab. 1 - Rozloha, obyvateľstvo podľa pohlavia a veku

Tab. 2. - Národnosť a náboženské vyznanie obyvateľstva

Tab. 3 - Ekonomická aktivita obyvateľstva

Tab. 4 - Základné údaje o domovom fonde

Tab. 5 - Základné údaje o bytovom fonde

Tab. 6 - Ukazovatele úrovne bývania a vybavenosti bytov.

Retrospektívny počet obyvateľov

Rok	Počet obyvateľov	Počet domov
-----	------------------	-------------

1869	3739	
------	------	--

1880	4043	759
------	------	-----

1890	4183	776
------	------	-----

1900	4198	680
------	------	-----

1910	4387	809
------	------	-----

1921	4867	880
------	------	-----

1930	5245	1073
------	------	------

1950	5243	1076
------	------	------

1961	5945	1300
------	------	------

1970	5855	1421
------	------	------

1980	5566	1567
------	------	------

1991	5143	1591+141
------	------	----------

1994	5142	
------	------	--

1995	5135	
------	------	--

1996	5181	
------	------	--

národnosť slovenská - 1 159

česká 9

moravská 2

rómska 53

ukrajinská 1

maďarská 3 917

rímsko-katolícke vierovyznanie - 4 115

evanjelické vierovyznanie 173

grécko katolícke 9

pravoslávne 1

nezistené vierovyznanie 631

počet žien - 2 641

počet mužov - 2 502

ekonomicky aktívni - 2 416
z toho ženy - 1 045
robotníci - 934
zamestnanci - 670
členovia PD - 700
dochádzajúci za prácou mimo obce - 1 145 - 47.4 %
z celkového počtu ekonomicky aktívnych pracujúcich
- v poľnohospodárstve a lesníctve - 828
- v priemysle - 555
- v stavebníctve - 189
- ostatné a nezistené - 844
- v obci je t.č. evidovaných - cca 436 občanov -
uchádzačov o zamestnanie z toho 235 žien.

6.2 Bytový fond - Dynamiku tvorby bytového fondu môžeme sledovať v porovnaní rokov 1970-1980-1991.

Rok Trvale obývané Neobývané Domy
domy byty domy byty na rekr.

1970	1421	1513
1980	1567	1674
1991	1591	1645
	141	142
		1

- do roku 1919 bolo postavených 247 bytov
- v rokoch 1920 - 1970 bolo postavených 845 bytov
- v rokoch 1971 - 1991 bolo postavených 553 bytov
- na 1 trvale obývaný byt pripadá 3,13 osôb
- priemerná obytná plocha bytu je 53,90 m²
Trvale obývané byty sú vybavené :
- vodovodom 1258
- kúpeľňa alebo sprchový kút 1209
- splachovací záchod 1026
- ústredné alebo etážové kúrenie 1076

Podnikateľské aktivity ku dňu 31.12.1994 :
- podnikateľ- fyz.os.:nezapísaný v OR -196 zapísaný v OR -0
- samostatne hosp. roľník -"- - 39 -"- -1
- slobodné povolanie -fyz.os.-"- - 3 -"- -5
- podnikateľské subjekty zapísané podľa vybraných právnych noriem: - s.r.o. - 8
- a.s. - 1
- družstvo 1

Podľa štatistických údajov ku dňu 31.12.1994 bol evidovaný v obci nasledovný počet maloobchodných predajní:
- predajne potravinárskeho tovaru - 7
- zmiešaný tovar - 7
- nepotravinárske predajne - 8
- odbytové strediská pohostinstiev - 8
- obchodné domy, nákupné strediská - 1

Ku dňu 3.7.1997 je na Obecnom úrade Dvory nad Žitavou evidovaných 117 podnikateľských subjektov - firiem.

7. Výroba a skladové hospodárstvo

7.1. Poľnohospodársku výrobu v Dvoroch nad Žitavou predstavuje

Poľnohospodárske družstvo a.s. Dvory nad Žitavou.

Hlavná výrobná činnosť :

- poľnohospodárska prvovýroba, pestovanie obilnín a technických plodín,
- živočíšna výroba - chov hovädzieho dobytku a ošípaných,
- veľkoobchod s poľnohospodárskymi základnými produktami a živými zvieratmi,
- pestovanie ovocia a zeleniny - pozberová úprava ovocia a rajčín, - pestovanie hrozna - výroba a predaj hroznového vína značky ÉÓS
- porážka hov. dobytku a ošípaných z vlastnej produkcie
- prenájom spoločenských priestorov a kultúrna činnosť
- oprava poľnohospodárskych strojov, zámočnosť, stavebné práce, dopravná činnosť, montáž a revízia elektrických zariadení, služby agrolaboratória.

Výrobné areály podniku sa nachádzajú t.č. v 12 výrobných areáloch, ktoré sa nachádzajú po obvode intravilánu. a - v juhovýchodnej časti obce sa nachádzajú areály dopravného strediska, mechanizačného strediska a dielní. b - areál živočíšnej výroby sa nachádza v južnej časti katastra v dotyku s intravilánom obce, ďalej sú rozptýlené farmy v SZ, SV a JV časť k.ú.. Jedná sa o dobudované zariadenie v zmiešanom technickom stave (soc. zariadenie, maštale, sklady).

c - areál zahradníctva, skleníkov a spracovania paradajok sa nachádza v JZ časti obce.

d - ovocné sady s hospodárskym dvorom sa nachádzajú na juhu k.ú., za žel. traťou.

- počet zamestnancov 513 (z toho 131 žien)
- plocha areálov 59,8 ha
- výmera poľnohosp. pôdy 4899,0 ha
- štruktúra poľnohosp. pôdy
- orná pôda 4683,0 ha
- ovocné sady 228,0 ha
- lúky a pasienky 55,0 ha
- vinice 68,6 ha
- náhradné pozemky 642,0 ha
- hovädzí dobytok 1804 ks
- ošípané 11273 ks

T.č. nie sú kladené zo strany a.s. Poľnohospodár žiadne požiadavky na rozšírenie výrobných areálov. V rámci investičných zámerov PD sa predpokladá s výstavbou pozberovej úpravne obilia, chladeným skladištom ovocia, rozšírením pivnice a s nákupom strojov.

Do roku 2010 sa predpokladá so zvýšením výmery viníc na 132 ha a sadov na 240 ha. Žiaduce je prehodnotiť funkčné využitie areálov živočíšnej výroby vrátane rekonštrukcie objektov - nakoľko terajšie využitie tohoto územia nezodpovedá rozlohe, ktorú zaberá.

7.2. Súkromne hosp. roľníci hospodária na výmere cca 652 ha.

7.3. NOVOGAL a.s. Dvory nad Žitavou - Vyrába a dodáva čerstvé konzumné vajcia, hydinové mäso v čerstvom a mrazenom stave, fermentovaný hydinový trus. Hydináreň sa nachádza vo dvoch samostatných výrobných areáloch ktoré sa lokalizované v JZ a SV časti k.ú.

- zastavaná plocha areálov 23.401 m²
- výmera pozemkov 133.234 m²
- počet hydiny 350 tis.ks
- počet zamestnancov 133 z toho 80 žien

Plošné nároky na rozvoj a.s.nie sú požadované, predpokladá sa s výstavbou triedičky.

7.4. Lesy - Lesný závod Palárikovo v k. ú. Dvory nad Žitavou je vlastníkom resp. užívateľom

- LPF v k.ú.Dvory nad Žitavou celkom 221,2912 ha
- z toho - porastená pôda 208,71 ha hosp.lesy
- bezlesie 10,78 ha
- vodné pl. 2,3187 ha
- ostatné pl. 1,4815 ha
- poľnohosp. pôda - zahrady 0,3110 ha
- zastavaná plocha 0,2613 ha

7.5. Priemysel - v obci je zastúpený len v minimálnom rozsahu - prevažuje potravinárska výroba, resp. spracovanie domácich surovín, resp. sa jedná o drobnú výrobu majúcu charakter služieb. - NOVOFRUKT Nové Zámky, areál na spracovanie ovocia a zel.- konzerváreň t.č. mimo prevádzky /v likvidácii/ (79)

- GARBA - výroba a predaj ortopedickej obuvi (7)
- Výroba a predaj pančuškových nohavíc (9)
- Výroba sódy (60)
- OLIGO - výroba D-XILÓZA, mimo prevádzky

7.6. Skladové hospodárstvo

7.6.1.- AGROPROS a.s.-poľnonákup, areálové zariadenie sa nachádza v južnej časti obce. Hlavné zameranie:

- nákup a pozberová úprava obilovín, strukovín, olejní, ako aj ich predaj pre spracovateľský priemysel
- poskytovanie služieb sušenia a čistenia obilovín, strukovín a olejní
- predaj priemyselných hnojív a chemikálií
- poskytovanie služieb - dezinfekcie, desinsekcia a deratizácia
- výroba a predaj priemyselných krmív
- plocha pozemku 163758 m²
- zastavaná plocha 105117 m²
- počet zamestnancov 59 z toho 21 žien
- investičné zámery - plynifikácia areálu
- pozberová úprava repky a slnečnice

7.6.2.- v obci je t.č. zastúpených viacero skladových zariadení:

- veľkosklad textilu (1)
- veľkosklad "Vulkán" (26)
- sklad (30)
- stavebniny (69)
- TEKRO - krmne zmesi (90)
- sklad kvapalných hnojív (91)
- uholné sklady (91)
- "CONVOJ" - veľkosklad (94)
- veľkosklad OZ (95)
- veľkosklad - IVAGRO, PETRIMEX (89)
- obecná organizovaná skládka odpadu sa nachádza v severnej časti k.ú. poblíž št.cesty II/511, - od 1296 je uzatvorená. Odpad z obce je t.č.odvázaný na regionálnu skládku TKO v Kolte. Zber je prevádzaný v obci pravidelne 1x týždenne do vlastných nádob. Odvoz zabezpečuje Fi BRANOS Nové Zámky. Za uplynulý rok bolo vykázaných 1445 ton odpadu z domácností. Jestvujúce divoké skládky ktoré sa nachádzajú na území obce je potrebné zlikvidovať.

8. Občianske vybavenie

Občiansku vybavenosť členíme v zmysle "Metodiky pre spracovanie PaR" do 8 skupín.

I. Zariadenia školské a výchovné

- Materská škola s kapacitou 120 detí (5 tried slov.) + 60 detí (2 triedy maď.) je umiestnená v spoločnom areálovom zariadení na ul. J.A. Komenského. Počet pracovníkov 20, z toho 19 žien. MŠ je vybavená kuchyňou a jedálňou. Kapacita učení nie je postačujúca, preto sú kladené požiadavky na rozšírenie MŠ o 2 triedy .

- Základná škola - (slov.+maď.) je umiestnená vo dvoch spoločných zariadeniach, na ul. Hlavnej roč.1-3 a na ul. J.A.Komenského roč. 4-8. ZŠ mala v šk. roku 1996/97 celkom 627 žiakov. 16 tried slovenských 357 žiakov, počet prac. 30 z toho 27 žien.

15 tried maďarských 270 žiakov, -" - 30 -" - 26 žien.

Stravovanie je zabezpečené, škola má len jednu telocvičňu a nedostatok ihrísk, spoločenských - záujmových priestorov ako i učební (nároky na rošírenie o 2+1 tr.+ telocvičňu).

- Stredné odborné učilište poľnohospodárske vo Dvoroch nad Žitavou sa nachádza na Hlavnom nám., v dobudovanom areálovom zariadení , kde sa nachádza:

- Str.odb.uč. poľnohosp. - 511 žiakov - Str. škola podnikania - 188 žiakov

- Dievčenská odb. škola - 68 žiakov

- Internát - 200 miest

Škola má zabezpečené stravovanie, telovýchovné zariadenia, odborné dielne, ubytovanie, časť učební sa nachádza v býv. budove detských jasí, t.č. je vo výstavbe krytý bazén. Priestorové pomery daného areálu sú stiesné, jedná sa o max. intenzívne využitie pozemku. Nároky na ďalšie rozšírenie resp. nové plochy neboli zo strany užívateľa vznesené

Počet pracovníkov 111 z toho 47 žien.

- LŠU Nové Zámky má svoje učebne v budove býv. detských jasí

II. Kultúrne zariadenia

- Kultúrny dom PD s kapacitou 300 miest vo viacúčelovej sále a 80 miest v malej sále, KD je t.č. v prenájme (diskobar). - Kino sa v obci nenachádza, nie je ani požadované, obec je však vybavená kábelovou televíziou s možnosťou vlastného vysielania.

Prínosom pre obec môže byť vybudovanie amfiteátra.

- Knižnica sa nachádza v budove OÚ , počet zväzkov 17 000 - V obci sa nachádza kostol - rímsko-katolícky

- reformátorský ,ev.a.v. - kalvária

III. Zariadenia telovýchovné a športové

- Športový areál - futbalové ihrisko so šatňami, ubytovaním a tribúnou, sa nachádza juhovýchodnej časti obce. V obci má svoju tradíciu futbalový oddiel. Je snahou obce dobudovať štadión o chýbajúce zariadenia, - tréningové ihrisko a špecializované ihriská. Plocha areálu nie je postačujúca, rozšírenie sa doporučuje na priľahlých pozemkoch. Taktiež, vzhľadom na tradíciu sa javí potreba vybudovať dostihový areál, resp.parkúr.

- Školské ihriská - pri ZŠ je žiadúce dobudovať o špec.ihriská a telocvičňu.

- Detské ihriská sú vybudované v obci len v jednej lokalite, je žiadúce skĺbiť tieto aktivity s plochami verejnej zelene.

IV. Zariadenia zdravotnícke a sociálne

- V obci sa nachádza dvojvodové zdravotné stredisko - s ambulanciou detského, 2x všeobecného a 2x zubného lekára. Taktiež sú tu dve špecializované lekárske pracoviská (gynek.a diabet.) pre občasnú ord. dni, rehabilitácia a 1 lek.prac.ako rezerva. V obci sa taktiež nachádza nová lekáreň. Jestvujúce zdrav. zariadenia sú postačujúce a vyhovujúce. - Detské jasle (bývalé) - zariadenie je t.č. využívané ako :

- učebne pre SOUP

- učebne LŠU

V. Zariadenia maloobchodnej siete

- Rozsah a sortiment siete maloobchodných zariadení, zariadení služieb a stravovania je t. č. v značnom pohybe, nakoľko prevažná časť drobných obchodov, prevádzok a služieb je v ekonomickom prenájme resp. počiatočnom štádiu súkromného podnikania t.j. vo vývoji.

Toho času sme v obci zaznamenali tieto maloobchodné zariadenia:

- Nákupné stredisko JEDNOTA SD Nové Zámky (43) má svoje prevádzky prevažne v prenájme, t.č. sú tu predajne:

- textil kusová a metrový
- drogéria
- rozličný tovar
- mäso údeniny
- potraviny
- Centrum - hostinec (6)
- Ďalšie maloobchodné zariadenia sú rozptýlené po sídelnom útvare nasledovne:
- Hlavná ul.:- predaj ortopedickej obuvi - 7
- predaj panč. nohavíc -9
- textil - drogéria -10
- AGRO , záhr. potreby, drogéria , farby-laky -12
- obuv- 32
- rozličný tovar - 36
- predajňa textilu -37
- Dubová ul. - potraviny - 21
- elektro, dom.potreby, detské odevy - 13
- orient, potraviny - 14
- Tajovského - drogéria - 19
- Bešeňovská - potraviny - 49
- J.Dózsu - potraviny - 53, 54
- metrový textil - 56

VI. Závody verejného stravovania a ubytovanie

- Žiadne špecializované ubytovacie kapacity v obci nie sú, (okrem sezónnej ubytovne PD, internátu SOUP a športovej ubytovne) .

- Stravovanie je poskytované v školskej jedálni pre žiakov SOUP, ZŠ a MŠ. -

Občerstvenie je poskytované v Hostinci Jednoty na Hlavnom nám.,

Discobare v KD, Pivárni na Dubovej ul., Na Hlavnej ul. sa nachádza - Cukráreň, Občerstvenie , 2 Bufety a Hostinec, na Mlynskom nám. je Hostinec a na štadióne - Bufet.

- Poľnohospodárske družstvo pre svojich zamestnancov tiež zabezpečuje stravu vo svojej kuchyni s jedálňou (taktiež zabezpečuje rozvoz stravy na jednotlivé hosp. dvory).

VII. Zariadenia služieb

- Požiarna zbrojnica sa v obci nenachádza (patrí do obvodu N.Zámky).

- Cintorín a nový dom smútku sa nachádzajú v SV časti obce, kapacitne je už nepostačujúci, potrebné uvažovať s rozšírením . V obci sa nachádzajú aj 4 staré cintoríny , ktoré sú mimo prevádzky, ich prítomnosť však naznačuje dlhodobosť osídlenia daného územia, je však žiadúce zvýšiť údržbu týchto areálov so vzrastlou zeleňou tak, aby boli prínosom pre sídelný útvar. - V obci sa nachádza - kaderníctvo

- 22, 23
- pripúšťacia stanica - 17
- stolárstvo - 18
- výkup ovocia a zeleniny - 20
- atobazár - 24
- výkup - 29
- sklad - 30
- kvety - 33

- tržnica - 45
- autoopravovňa - 52
- pohrebníctvo - 55
- emisné kontroly - 58
- elektroservis - 59
- výroba sódy - 60
- sklenárstvo - 61
- pohrebníctvo - 62
- kamenárstvo - 65, 67
- stavebniny - 69
- umelé kvety - 70
- kľúčová služba - 71
- gáter - 78
- komerčný právnik - 13, 44

V obci t.č. chýbajú nasledovné služby - foto, čistiareň, oprava odevov a elektrospotrebičov. Absentujúce služby v obci využívajú obyvatelia v príľahlých Nových Zámkoch.

VIII. Administratíva

- Obecný úrad je umiestnený v samostatnom, v roku 1995 rekonštruovanom objekte na Hlavnom námestí. V objekte OÚ sa nachádza ešte - polícia, pošta, knižnica, klub dôchodcov.
- Administratívna budova poľnohospodárskeho družstva sa nachádza na Malej Komárňanskej ceste, v tomto objekte sa nachádza tiež expozitúra VÚB.
- Slovenská sporiteľňa sa nachádza na Hlavnej ulici.
- V obci sa nachádza farský úrad rímsko-katolícky .
- Ďalšia administratíva sa nachádza v areáloch jednotlivých prevádzok.

Hodnotenie miery komplexnosti vybavenia obce štandardnou občianskou vybavenosťou

Naväzujeme na model, ktorý bol zvolený pri spracovaní PaR VÚC. Zvolený prístup hodnotenia vybavenia obcí štandardnou vybavenosťou vychádza z modelu 4-stupňovej kategorizácie obcí, kde v rámci jednotlivých kategórií je špecifikovaná druhová štruktúra zariadení štandardného významu a zatriedenie obcí do príslušnej vybavenostnej kategórie.

Vymedzenie jednotlivých vybavenostných kategórií z hľadiska diverzifikácie vybavenostných druhov štandardnej vybavenosti:

A	B	C	D		
materská škola	materská škola	materská škola	materská škola	ostatné	
ZŠ 1.-9.ročník	ZŠ 1.-9.ročník	ZŠ 1.-4.ročník	ZŠ 1.-4.ročník		
(detské jasle)	zdravot.stred.	(resp.1.-9.r.)	(resp.1.-9.r.)		
zdravot.stred.	kult-spol.zar.	kult-spol.zar.	kult-spol.zar.		
lekáreň	knižnica	knižnica	knižnica		
kult-spol.zar.	kostol	kostol	kostol		
knižnica	šport.plochy	šport.plochy	šport.plochy		
kostol	telocvičňa	predajne	predajne		
šport.plochy	predajne	stravov.zar.	stravov.zar.		
telocvičňa	stravov.zar				
predajne	pošta				
stravov.zar.					
pošta					

Obec Dvory nad Žitavou patrí do skupiny "A" - relatívne s najvyššou mierou komplexnosti vybavenostných druhov. Vo vzťahu k populačnému vývoju v uplynulom období (1980-91) charakterizuje pokles obyvateľov obce, že vybavenie obce sa neprejavilo na populačnej stabilite, resp. náraste počtu obyvateľov, avšak z hľadiska budúceho populačného vývoja možno uvažovať s vybavením obce ako jedným zo stabilizujúcich činiteľov, čoho dôkazom je stabilizácia počtu obyvateľov po roku 1991.

9. Rekreačia a cestový ruch

Obec Dvory nad Žitavou podľa Aktualizácie rajonizácie cestovného ruchu v SSR (uznesenie vlády č. 76/81 bola zaradená do Dolnonitrianskej oblasti CR.

Nosná charakteristika - krátkodobý cestovný ruch s celoročným využitím.

Hlavné druhy rekreačných činností sú: turistika, rybolov, kúpanie, návšteva kultúrno-spoločenských podujatí, poznávanie pamiatok.

Veľmi priaznivé podmienky sú najmä pre krátkodobý rekreačný pobyt pri vode v letnej sezóne. Významnú úlohu tu zohrávajú miestne rybníky a štrkoviská.

Najbližšie stredisko cestovného ruchu z Dvorov nad Žitavou sú termálne kúpaliská Nové Zámky, Štúrova a Podhájska, ako i vodné plochy v Šuranoch - Tona.

Z hľadiska lepšieho využitia a rozvoja cestovného ruchu je zaujímavé Hlavné námestia s kostolom a KALVÁRIA - "Komplex architektonických pamiatkovo chránených objektov".

Taktiež je potrebné zúročiť blízkosť archeologických lokalít uvedených vo vyjadrení SAV Nitra. Napriek skutočnosti, že Dvory nad Žitavou sa nachádzajú v regióne, kde prevláda nížinná krajina s intenzívnym poľnohospodárstvom, - väzba na blízke vodné plochy a prítomnosť termálnej vody - dávajú predpoklady pre vybudovanie termálneho kúpaliska a areálu vodných športov.

Vrt bol realizovaný v roku 1981 - dosiahnuté parametre:

-hĺbka vrtu - výskumná 2500.5m

- ťažobná 1607.5 m

-teplota vody 62⁰C

-výdatnosť 9,2 l/s

-pH vody 7,6

-mineralizácia 3,38 g/l

-tzp vody Cl - HCO₃ - Na

-posudok vypracoval v r.1986 Slovenský geologický úrad

10. Doprava a dopravné zariadenia

Obec Dvory n.Žitavou sa nachádza len 8 km východne od okresného mesta Nové Zámky. Leží priamo na križovatke ciest základnej cestnej siete I/75 a II/511. Na cestu II.triedy sa v obci napája cesta III/06414. Južným okrajom katastrálneho územia obce vedie magistral-

na železničná trať Bratislava - Nové Zámky - Štúrovo, vzdialená od obce 2 km.

Cieľom PaR je zabezpečenie podkladov pre návrh dopravy v rámci smerného územného plánu, s ohľadom na rozvoj obce.

Podkladový materiál bol získaný priamou rekognoskáciou v teréne a od SSC Bratislava a ŽSR - GR Bratislava. V čase vykonávania PaR sa dopravný prieskum nerealizoval, ani iná DID pre potreby územného plánu nebola spracovaná.

Pre návrh dopravy budú od SSC vyžiadané intenzity na sieti št.ciest z posledného sčítania dopravy i koeficienty predpokladaného vzrastu intenzít.

V katastri obce treba uvažovať s územnou rezervou pre výhľadový cestný južný ťah Bratislava - Lučenec v kategórii S 22,5/100 (červená alternatíva je trasovaná južne od obce).

GR ŽSR má z hľadiska rozvoja požiadavku na vytvorenie rezervy pre koridor č.IV v zmysle štúdie "Program modernizácie trate Kúty-Bratislava-Štúrovo". V katastri obce sa požiadavka dotýka len zväčšenia polomeru smerového oblúka za železničnou stanicou v smere na N.Zámky.

CESTNÁ DOPRAVA

Cesta I/75

Jej trasa prechádza obcou Dvory nad Žitavou v smere východ - západ.

Spája obec s okresným sídlom N.Zámky a jej trasa pokračuje západným smerom až do Sládkovičova, východným smerom až do Lučenca v Stredoslovenskom regióne. Intravilánom obce vedie v úseku dlhom 1,560 km. Dĺžka trasy cesty v hraniciach k.ú. je 8.600 m. I keď je cesta hlavnou dopravnou trasou obce, netvorí hlavnú urbanistickú os obce. Tou je cesta II/511.

Na prieťahu obcou má cesta mestskú úpravu len v krátkom úseku medzi Obecným úradom a kostolom t.j. v dotyku s Hlavným námestím. Tu je vybudovaná v kategórii MS 9/60 so zvýšenými obrubami a vsakovacím odvodnením cez mreže vpustí. V ostatnom úseku má cesta kategóriu MOK 8/60. Odvodňovacie priekopy sú vybudované len sporadicky na okrajoch (na vstupe a výstupe z obce). Inde sú plytké a bez odtoku. Komunikačný priestor je vo väčšine trasy široký, preto sú na prieťahu vybudované obojstranné chodníky.

Trasa cesty I/75 je v extraviláne vybudovaná v kategórii S 7,5/60. Funkcia odvodňovacích priekop je tu zabezpečená plynulým odtokom povrchových vôd. Na trase cez katastrálne územie obce je dodržané aj ochranné pásmo cesty v zmysle cestného zákona (50 m na obe strany).

Z predchádzajúcich výsledkov sčítania dopravy je zjavné, že najväčší podiel na intenzite dopravného prúdu tejto cesty má individuálna osobná doprava (viac než dvojnásobok nákladnej)

- sčítací úsek 82280.

Cesta II/511

Cesta prechádza obcou v smere sever - juh (Vráble-Komárno) a tvorí hlavnú dopravnú tepnu obce. V centrálnej polohe obce križuje trasu cesty I/75 a na severovýchodnom okraji obce sa na ňu napája cesta III/06414 do Branova. Intravilánom obce vedie v úseku dlhom 3,23 km väčšinou v kategórii MOK 8/60. Len v krátkom úseku v dotyku s Hlavným námestím (pred Obecným úradom) je stavebne vybudovaná v mestskej úprave v kategórii MS 9/60 (zvýšené obruby, odvodnenie do vsakovacieho systému cez mreže uličných vpustí). V ostatnom úseku sú vybudované obojstranné vsakovacie priekopy, väčšinou plytké a bez odtoku. Na celom prieťahu obcou sú v jej trase obojstranné chodníky. V extraviláne je cesta vybudovaná v kategórii S 7,5/60. V katastri obce je pozdĺž trasy cesty dodržané stavebné ochranné pásmo v zmysle cestného zákona (25 m od osi obojstranne).

Cesta III/06414

Napája sa na cestu II/511 na okraji obce. Pre obec nemá zvláštny dopravný význam - sprístupňuje len obecný cintorín a vinohrady, končí v malej susednej obci Branovo. V hraniciach intravilánu obce má jej trasa dĺžku len 120 m. Vo svojej trase extravilánom je vybudovaná v kategórii S 7/60. Vozovka cesty je odvodnená do prilahlých cestných priekop.

Miestne komunikácie

Stará prehustená sieť úzkych a prašných miestnych komunikácií sa nachádza na pomerne veľkom území obce medzi ulicami Dubová - Malá Komárňanská - 1.Nový svet. Je smerove i priestorove nevhodne koncipovaná, v starej uličnej zástavbe, obývanej obyvateľmi cigánskeho etnika. Ostatná komunikačná sieť je vyhovujúco vybavená spevnenými asfaltovými i betónovými vozovkami a väčšinou aj obojstrannými chodníkmi. Prevažujú kategórie s krajnicami a postrannou zeleňou, miestami so vsakovacími priekopami. Takmer všetky sú obojsmerné, hoci užšie kategórie by vyžadovali premávku zjednosmerniť. Vhodne volená jednosmerná premávka je po MK za kostolom na Hlavnom námestí v priestore umiestnenia centrálnych autobusových zastávok.

V zistených kategóriách MOK 4/30 až MOK 7/50 predstavujú v priečnom reze :

- spevnené bezprašné vozovky š.3,00 - 6,50 m
- nespevnené krajnice premenlivej šírky 0,25 - 1,00 m
- komunikačnú zeleň, u niektorých kombinovanú so zelenými priekopami

Komunikácie s takzvanou metskou úpravou majú ulice : J.G.Tajovského, Skautov, Družstevná, Hviezdoslavova, Ružový rad, Jilemnického, Pod záhradami, J.A.Komenského, jednosmerná vetva na Hlavnom námestí od autobusových zastávok po cestu II/

511. Sú vybudované v kategóriách MO 7/40 až MO 8/50. Ich odvodnenie je riešené cez mreže uličných vpustí do vsakovacích jám, čo umožňujú miestne geologické pomery (piesky v podloží).

Dopravne zaslepené ulice nemajú vybudované obratišťa a to : A.Józsefa, Tabaková, Trstená, Sládkovičova, Skautov a slepá vetva ul.Žombek. Súčasťou komunikačného priestoru sú aj zásobovacie, manipulačné a parkovacie plochy. Celková dĺžka miestnych komunikácií obce je 18.400 m.

Účelové komunikácie.

Je to kategória komunikácií, ktorých účelom nie je priama obsluha objektov, ale sprístupnenie, prepojenie a skrátenie dopravných vzdialeností medzi obcou a št.cestami, osadami, areálmi PD, vodnými plochami a podobne. Nie sú obostavané, ani nepatria do kategórie št.ciest.

Takýmito komunikáciami v katastri Dvory nad Žitavou sú cesty kategórií MOK 4/30 až MOK 8/60, ale aj MO 8/50 ako napr.: - pokračovanie Dubovej ulice v smere na dvor Mikláš, kategórie

MOK 6,5/60 v extraviláne

- z cesty II/511 k živočíšnej farme kateg. MOK 8/60 a 7/60

- z cesty III/06414 k farme na odchov kuriat "NOVOGAL" MOK 6,5/50

- z cesty I/75 ku Kalvárii kateg. MOK 5/40

- pokračovanie Hlbokej ul.z obce k železnič. stanici v súbehu s cestou I/75 kateg. MOK 5/40

- z cesty II/511 k železničnej stanici MIK 5,5/40

- pred stanicou k hydínárskej farme "NOVOGAL" MO 8/60

Pešie komunikácie a priestranstvá

Hlavné pešie trasy vedú po trasách cesty I/75 no najmä po trase cesty II/511, ktorá tvorí urbanistickú os sídla. Na týchto trasách sú rozmiestnené zastávky prímestskej SAD,objek-

ty predajní, služieb, pohostinstiev a adminidtratív. Chodníky

sú v týchto trasách vybudované zväčša obojstranne, v š. 1,25 m,

max. 2,00 m a to s povrchom asfaltovým, betónovým i dlaždeným. Od vozoviek sú chodníky oddelené komunikačnou zeleňou premenlivej šírky,v ktorej sú prevažne umiestnené odvodňovacie

a vsakovacie priekopy.

Obdobný stav je aj na ostatných miestnych komunikáciách, na ktorých sú chodníky väčšinou vybudované tiež obojstranne. Z titulu nedostatočnej šírky uličného priestoru niektorých ulíc sú na nich chodníky zriadené aj bez oddelenia zeleňou, t.j. v priamom dotyku s vozovkami.

Samostatné pešie trasy sú : - cez cintorín, prepája ulice Krajná - Pod záhradami

- medzi ulicami Dubová - J.G.Tajovského

- medzi ulicami Malá Komárňanská - J.Aranya

O rozvinutej sieti chodníkov v obci svedčí aj ich súčasná dĺž- žka 26.400 m.

Väčšie priestranstvá pešieho charakteru sa na území obce nachádzajú : - na Hlavnom námestí (tržnica pri OÚ, pred obchodným domom, okolo kostola, pred hostinvcem)

- v kombinácii s parkovacími a zásobovacími plochami možno za plochu takéhoto charakteru považovať aj priestor na Námestí sv. Vendelína.

Statická doprava

a)Parkovacie plochy na teréne sú vybudované v kombinácii so zásobovacími a manipulačnými plochami pri objektoch :

- obecný úrad, pošta, tržnica, kultúrne stredisko, VÚB

- predajní a pohostinstiev na trase cesty I/75 a II/511

- cintorín na trase cesty III/06414

- pred futbalovým ihriskom

- pred areálmi Poľnohospodárskeho družstva - pred súkromnými hydínárskymi a živočíšnymi farmami

- pred železničnou stanicou

- pri prevádzkach dopravnej infraštruktúry
- b) Garážovanie motorových vozidiel je riešené len
 - v súkromných garážach rodinných domov a bytoviek
 - v areálových garážach výrobných a prevádzkových jednotiek

Dopravné zariadenia

V obci sa nachádzajú len menšie prevádzky a zariadenia dopravnej infraštruktúry, vyznačené aj vo výkrese "Rozbor dopravy" : 24 - autobazár fy KISSO na Sokolskej ulici 52 - autoopravovňa na ul.Ľ. Štúra 58 - dielne SOU a emisné kontroly (od ulice Žombek) 74 - dielne PD na Tabakovej ulici 77 - dopravné a mechanizač. stredisko PD na V.Komárňanskej ulici Iné dopravné zariadenia v obci nie sú. Súvisí to aj s dobrou dostupnou vzdialenosťou (8 km) do okresného mesta Nové Zámky, v ktorom sú sústredené všetky zariadenia pre motoristov (predajne, servisy, autobazáry, ČS pohonných hmôt, autoumyváreň). Na Koltánskej ceste je vytvorená územná rezerva pre ČS pohonných hmôt (v súčasnej dobe sa pripravuje projekt. dokumentácia) - vo výkrese pod č. 103.

ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Južným okrajom katastra Dvory nad Žitavou prechádza magistральná železničná trať Bratislava - Nové Zámky - Štúrovo. Trať je dvojkolažová, elektrifikovaná. V katastri obce trať križuje cesta II/511. Priecestie so železnicou v blízkosti železničnej stanice je iba úrovňové. Vybavené je zabezpečovacou technikou t.j. výstražnou zvukovou a svetelnou signalizáciou a automatiskými závorami. Dvory n.Žitavou sú na železničnú trať napojená železničnou stanicou, vzdialenou z centra obce až 3,4 km. Výdaj cestovných lístkov je zabezpečený po celých 24 hod. v staršej prevádzke -vej budove. Rýchlikové spoje na tejto stanici nezastavujú. Okrem dvoch priebežných koľají sú na železničnej stanici aj manipulačné koľaje a nakládková koľaj s bočnou nakládkovou rampou, ktoré využívajú Poľnohospod. družstvá a podnikateľské subjekty. Okrem prevádzkovej budovy ŽSR sú v priestore žel.stanice dve väčšie bývalé železničné budovy, v ktorých sú teraz veľkosklady podnikateľských subjektov. K železničnej stanici vedie účelová asfaltová cesta z trasy cesty II/511, ktorá končí obrátiskom s parkovaním. Ďalej ku skladam sú plochy len prašné štrkové.

OCHRANNÉ PÁSMA DOPRAVNÝCH TRÁS

Pri riešení konceptu návrhu územného plánu treba rešpektovať ochranné pásma :

a) ciest (v zmysle cestného zákona v extraviláne)

I. triedy 50 m od osi cesty na obe strany

II. triedy 25 m - // -

III. triedy 20 m - // -

MK 15 m - // -

b) železničnej trate (všeobecne)

60 m od osi krajnej koľaje na obe strany

HROMADNÁ PREPRAVA OSOB

a) Autobusová preprava prostredníctvom prímestských liniek SAD má najväčší podiel na preprave osôb do zamestnania, škôl a za nákupmi a to hlavne na trase Dvory n.Žitavou - N.Zámky. Obcou premávajú tri diaľkové linky a deväť liniek miestneho významu, ktoré prevádzkuje dopravný závod SAD Nové Zámky. V obci je zriadených 14 autobus. zastávok na trasách ciest I. a II.triedy. Dostupnosť zastávok pre cestujúcich je do 600 m. Centrálné autobusové nástupište je na Hlavnom námestí,

kde zachádzajú všetky autobusové linky. Tu sú vybudované dostatočne veľké čakárenské prístrešky pre cestujúcich.

b) Železničná preprava.

Na železničnej stanici Dvory zastavujú iba osobné vlakové súpravy. K jednotlivým vlakovým spojom sú zabezpečené autobusové linky SAD z centra obce.

Pre obyvateľov obce je tento kombinovaný spôsob prepravy s presadáním nepohodlný a odrádza ich od intenzívnejšieho využívania železnice. Železnicu využívajú najviac občania obce, dochádzajúci za prácou do okresného mesta Nové Zámky

a do Štúrova. Pre cestujúcich do blízkych N.Zámok je však dostupnejšia a rýchlejšia hromadná preprava autobusmi SAD, resp. individuálna automobilová doprava.

DOPRAVNÉ ZÁVADY

Za všeobecnú líniovú závalu pokladáme prietah cesty I/75 intravilánom obce (so smerovým vedením cez centrum obce, s neusmernenou a neriadenou križovatkou s cestou II/511- č.6, bez zvodidla a zábradlia v tesnom dotyku s jazerom na okraji obce- č.2, s neprehľadným a strmým vjazdom k budovanej ČOV pri moste cez Žitavu-č.5). Líniovou závadou na ceste II/511 je úzky profil i vozovka v úseku medzi ulicami Hviezdoslavova - Krajná vrátane malého smerového oblúka. Závažnou bodovou závadou (označená ako 4) je úrovňové priecestie s magistrálnou železničnou traťou N.Zámky - Štúrovo, ktoré je aj v zlom oblúkovom riešení.

Aj na miestnej komunikácii - (ul.Hlboká) je nutné riešiť odstránenie bodovej závary č.3, ktorou je úzka vozovka i celý prejazdný profil mosta (len 4 m) a jednostranná úzka lávka v križovaní s obecným potokom.

11. Rozbor vodného hospodárstva

11.1. Zásobovanie vodou.

V súčasnom období má SÚ Dvory nad Žitavou vybudovanú verejnú celoobecnú vodovodnú sieť, prostredníctvom ktorej je SÚ zásobovaný kvalitnou pitnou vodou. Vodovodná sieť je v správe ZsVAK-u OZ Nové Zámky.

Zdroj vody sú artézské studne HDŽ 3 a HDŽ 7 o výdatnosti 2x25 l/s. Voda zo studní je čerpaná do zemného vodojemu 2x250m³ výtlačným potrubím vetvami "A" a "B" o DN 150, ktorých

trasa vedie východne od intravilánu SÚ a končí tesne za tokom Žitava, kde je situovaný areál vodných zdrojov. Tu je okrem vodojemu umiestnená aj zosilovacia stanica vody ATS 25/65-12, ktorá prostredníctvom výtlačného potrubia vetvy "C" o DN 300, zásobuje pitnou vodou SÚ. Časť vody z uvedeného areálu sa dopravuje aj do vodovodnej siete Nové Zámky cez výtlačné potrubie DN 150. Pásmo hygienickej ochrany vodných zdrojov I.st. je 400m².

Z výtlačného potrubia DN 300 vetvy "C" je zásobovaný SÚ a to prepojom pod poľnohospodárskym družstvom na zásobné vodovodné potrubie o DN 250 mm, na ktoré je napojená ostatná verejná vodovodná sieť o DN 200, 150 a 100 mm.

Zásobná vodovodná sieť je prevažne z rúr ACZ a PVC. Jej zostávajúca časť /severný okraj intravilánu pozdĺž št.cesty II.tr. smer Vráble/ pripravuje OÚ do výstavby. Celková jej dĺžka predstavuje cca 15,348 km a počet evidovaných vodovodných prípojok je 929 ks.

Počet pripojených obyvateľov na verejný vodovod podľa údajov ZsVAK-u OZ je 4671. Za rok 1996 bola celková potreba vody v SÚ Dvory nad Žitavou 221 069 m³/rok /faktúrovaná spotreba vody/, čo predstavuje 2.56 l/s. Potreba vody pre obyvateľstvo za rok 1996 bola 127 153 m³/rok, čo z celkovej spotreby predstavuje 57.5 %.

Zbytok pripadá na občiansku a technickú vybavenosť a poľnohospodársku výrobu. Na vodovodnú sieť je okrem obyvateľstva a občianskej vybavenosti napojené podnik NOVOFRUKT /v súčasnosti mimo prevádzky/ a aj poľnohospodárske družstvo /mechanizačné stredisko a administratíva/.

Jestvujúcu poľnohospodársku výrobu reprezentuje poľ. družstvo - hlavné stredisko /studňa 0,8l.s⁻¹ a 150m³ hydroglóbus/, živočíšna výroba /studňa 4l.s⁻¹ a 100m³ VDJ/, stredisko sušiarne /studňa 0,4l.s⁻¹/, Novogal a.s. /studňa 1,1l.s⁻¹ a hyd-

roglóbus 100m³/, opravárenské stredisko /studňa 0,6l.s⁻¹/, stredisko Branovo /studňa 1l.s⁻¹ a hydroglóbus 50m³/. Ďalej je to hydriársky závod Novogal a záhradníctvo a skleníky, ktoré sú napojené spoločne na verejnú vodovodnú sieť a poľ. podnik AGROPROS, ktorý má svoje vodné zdroje /studňa 2*0,1 l.s⁻¹/. V obci sa nachádzajú len lokálne aj iné vodné zdroje, ktoré sú z hľadiska zásobovania SÚ pitnou vodou nevýznamné. Stav v zásobovaní SÚ vodou je vyhovujúci z hľadiska hygienického i z hľadiska zvyšovania životnej úrovne. Vzhľadom na to, že jestvujúca vodovodná sieť zabezpečí dostatok kvalitnej pitnej vody pre celý SÚ až do roku 2010, je možné ju akceptovať i pri spracovaní ÚPN-SÚ. Výpočet potreby vody :

- Počet obyvateľov : 5143

5143 obyv.x 150l/os/deň = 771 450l/deň = 8,92 l/s

Občianská a technická vybavenosť :
5143 x 30 l/os/deň = 154 290l/deň = 1,78 l/s

Zníženie potreby vody o 40% z titulu nepripojenia na kanalizáciu = - 314 748l/deň =
3.64 l/s Priemerná denná potreba $Q_p = 610\ 992\text{l/deň} = 7,07\text{ l/s}$ Maximálna denná
potreba $Q_m = 7,07 \times 1,35 = 9,54\text{ l/s}$
Maximálna hodinová potreba $Q_h = 9,54 \times 1,80 = 17,17\text{ l/s}$

11.2. Odkanalizovanie územia.

V súčasnom období nemá SÚ vybudovanú celoobecnú kanalizáciu s príslušnou ČOV. Odpadové vody od obyvateľstva i vybavenosti sú zachytávané do žúp. Technický stav ako i umiestnenie väčšiny žúp nevyhovuje STN 73 6701. V dôsledku uvedeného stavu dochádza k únikom splaškových vôd do podzemia a tým aj znečisťovaniu podzemných vôd. Upozorňujeme, že i likvidácia splaškových vôd zachytených v žumpách je problematická. Zistený stav v odkanalizovaní odpadových vôd zo SÚ je nevhovujúci z hľadiska hygienického i ďalšieho rozvoja SÚ. Tento stav chce OÚ riešiť výstavbou celoobecnej kanalizácie s príslušnou ČOV. Z toho dôvodu bola vypracovaná dokumentácia odkanalizovania obce "Kanalizácia a ČOV Dvory nad Žitavou" firmou EBI NITRA, podľa ktorej uvedená firma aj začala realizovať výstavbu. V súčasnosti má SÚ rozostavaný objekt ČOV, prečerpácej stanice, hlavnej prívodnej stoky o DN 600 medzi PS a ČOV a časť hlavného zberača k PS o DN 600 mm. OÚ má v pláne dobudovať zberač až po Novofrukt a tým by si zabezpečil možnosti pre bezproblémové odkanalizovanie celého SÚ. Predmetná dokumentácia rieši kanalizáciu a ČOV ako splaškovú s čiastočným odvádzaním aj dažďových vôd z územia SÚ Dvory nad Žitavou. Recipient pre vyčistené splaškové vody bude tok Žitavy. Plánovaná ČOV typu oxidačná priekopa je navrhnutá ako mechanicko-biologické zariadenie, ktorá svojou polohou umožní dodržanie PHO 150 m. Táto je v I. etape navrhnutá o kapacite do 5000 Eo, po dobudovaní kanalizácie v celej obci bude výsledná kapacita 10 000 Eo.

Produkcia odpadových vôd zo SÚ I. etapa II. etapa - denné množstvo $Q_{24} 1000$
 $2000\text{ m}^3/\text{deň}$ $Q_{24} 11.6\ 27.8\text{ l/s}$ - max. hodinový prietok $Q_{\text{max}} 23.2\ 55.6\text{ l/s}$ -
znečistenie na prítoku BSK₅ 300 600 kg/d - počet ekvivalentných obyv. $E_{\text{ekv}} 5000$
10000 Vzhľadom na to, že navrhovaná kanalizačná sieť a ČOV dokumentovaná v predkladanom zadaní je schopná plniť svoju funkciu ešte v roku 2010 je možné jej návrh akceptovať aj pri návrhu ÚPN-SÚ. Odvádzanie dažďových vôd : SÚ má vybudované ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd len na niektorých uliciach. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia SÚ, sú zachytávané systémom odvodňovacích priekop a týmito odvedené do miestneho kanála.

Odtokové pomery. Širšie územie SÚ Dvory nad Žitavou prislúcha z hydrologického hľadiska do povodia toku Žitava, ktorý tečie mimo širšieho územia. Pozdĺž SÚ preteká miestny kanál, pričom tento vyúsťuje do Žitavy mimo širšieho územia SÚ. Celoročná prietoknosť odvodňovacieho kanála nie je zabezpečovaná, nakoľko je tento kanál účelový a slúži len pre potreby odvodnenia. Okrajmi intravilánu preteká viacero odvodňovacích kanálov, ktorých význam spočíva v tom, že sú recipientami pre odvádzanie povrchových vôd zo širšieho územia SÚ.

12. Energetika a energetické zariadenia

12.1. Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Dvory nad Žitavou (počet obyvateľov : 5143, bytov : 1645 k 3.3.1991) je zásobovaná elektrickou energiou z nasledujúcich transformovní 22/0,4 kV :

číslo TS typ výkon TR max. majiteľ č.napáj.

kVA výkon TR 22kV ved.

kVA

TS1 (15) murovaná 400 2x400 ZSE 251
TS2 (15) 4 stĺpová 250 400 ZSE 251
TS3 (15) 4 stĺpová 400 400 ZSE 251
TS4 (15) 2 1/2 stl. 400 630 ZSE 251
TS5 (15) 2 1/2 stl. 250 630 ZSE 251
TS6 (15) stožiarová 400 400 ZSE 251
TS7 (15) 2 1/2 stl. 160 630 ZSE 251
TS8 (15) stožiarová 400 400 ZSE 251
TS8 (6) 2 1/2 stl. 250 630 cudzia 266
TS9 (15) murovaná 400 630 ZSE 251
TS10 (15) 2 1/2 stl. 400 630 cudzia 251
TS11 (15) 1stl.+2podp. 160 160 cudzia 256
TS12 (15) stož.st.typ 50 250 cudzia 256
TS13 (15) stožiarová 160 400 cudzia 256
TS14 (15) murovaná 3x1000 3x1000 cudzia 256
TS15 (15) stožiarová 250 400 cudzia 256
TS16 (15) 2 1/2 stl. 160 630 cudzia 256
TS17 (15) 4 stĺpová 400 400 cudzia 256
TS18 (15) stož.st.typ 250 250 cudzia 256
TS19 (15) stož.st.typ 250 250 cudzia 256
TS20 (15) stož.st.typ 400 cudzia 256
TS21 (15) stožiarová 250 400 cudzia 256
TS22 (15) 2 1/2 stl. 100 630 cudzia 256
TS23 (15) 2 1/2 stl. - 630 cudzia 256
TS24 (15) stož.st.typ 63 250 cudzia 256
TS25 (15) 2 1/2 stl. 250 630 cudzia 256
TS26 (15) 4 stĺpová 100 400 cudzia 251
TS27 (15) 2 1/2 stl. 100 630 cudzia 251
TS28 (15) stožiarová 250 400 cudzia 251
TS29 (15) 2 1/2 stl. 63 630 cudzia 251
TS30 (15) murovaná 630 cudzia 251
TS31 (15) 63 cudzia 251
TS32 (15) 400 cudzia 251
TS33 (15) stožiarová 100 400 cudzia 251
TS34 (15) 100 cudzia 251
TS35 (15) 4 stĺpová 160 400 cudzia 251
TS36 (15) 2 1/2 stl. 400 630 cudzia 251
TS37 (15) stožiarová 100 400 cudzia 251
TS38 (15) 2 1/2 stl. 160 630 cudzia 251
TS39 (15) 2 1/2 stl. 400 630 cudzia 256
TS50 (15) 2 1/2 stl. 630 cudzia 251

Transformovňa TS15 nie je v prevádzke.

Tieto transformovne sú napojené z transformovne TR 110/22 kV SEVER Nové

Zámky cez 22 kV vonkajšie (vzdušné) vedenie č.251, 256 a 266 (prierez 3x70 mm²)

AIFe). 22 kV prípojky pre jednotlivé transformovne sú prevedené vodičmi 3x35, 3x42/7 AIFe, do TS1 a TS9 kombinovaný prívod 22 kV kábelovým vedením.

Pre priemyselnú a poľnohospodársku oblasť vedľa železnice je vytvorená okružná sieť z 22 kV vedení č.251 a 256 pre zvýšenie spoľahlivosti dodávky elektrickej energie.

Cez riešené územie obce (za železnicou) prechádza elektricé vzdušné vedenie 2x110 kV č.8847 a 8850 z transformovne TR 110/22 kV SEVER Nové Zámky.

Rozsah elektrických zariadení na katastrálnom území obce:

- 110 kV vzdušné vedenie 2 x 5,3 km
- 22 kV vzdušné vedenie 45,4 km
- 22 kV kábelové vedenie 0,82 km
- transformovňa murovaná 4 ks
- transformovňa stožiarová (stĺpová) 36 ks.

Trasy vedení a umiestnenie transformovní sú na priložených situačných výkresoch v merítku 1:5000 a 1:50000 (väzba k nadradenej sústave a TR 110/22 kV).

Hospodárne zaťaženie transformátorov u väčšiny TS je prekročené. Ďalší odber je možný buď výmenou transformátora na väčšiu jednotku u niektorých TS (viď zoznam TS), alebo vybudovaním nových TS.

Ročná spotreba elektrickej energie a max. ročné zaťaženie za rok 1996

Odberateľ	Ročná spotreba MWh	Max.ročné zaťaženie kW
-----------	--------------------	------------------------

Bytový fond (1645 b.j.) 3125 2303

Komun. odber

- SOUP zastav. plocha 14359 m² 126 75
- ZŠ maď. 3600 m² 14 34
- MŠ slov. 1026 m² 51 26
- ostatný kom. odberatelia 870 480

Spolu kom. odber 1061 615

SPOLU BKO 4186 2918

Priemysel 980 260

Poľnohospodárstvo :

- AGROPROS 105 117 m² 1031 320
- NOVOGAL 23 401 m² 1819 420
- PD 513 prac. 3445 930
- Západosl. lesy 2 613 m² 51 60
- ostatný odber 6820 2040

Spolu poľnohospodárstvo : 13166 3770

Jetsvujúca nn a vn sieť, verejné osvetlenie a transformovne sú pomerne v dobrom stave (niektoré nn a vn vedenia sú na drevených podperných bodoch). Prierez hlavného nn vedenia je 4x50 a 4x70 AIFe.

Na uliciach Krivánska, Ľ.Štúra, Petöfiho a 2. Nový svet sú nevyhovujúce napäťové pomery.

Ochranné pásmo el. vedení a transformovní treba dodržať v zmysle zákona č.79/1957 a vyhlášky č.80/1957 Zb. Ochranné pásmo el. vedenia je vymedzené zvislými rovinami vedenými po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie, ktoré je pri vzdušnom 22 kV vedení od krajného vodiča

10 m, pri 110 kV 15 m, pri stožiarovej TS 10 m a pri murovanej TS 30 m, pri káblovom vedení 1 m.

Ochranným pásmom je priestor, ktorý je určený na zabezpečenie plynulej prevádzky a bezpečnosti osôb a majetku.

V ÚPN-SÚ bude treba riešiť :

- osadenie nových murovaných resp. stožiarových transformovní v oblasti ulíc Petöfiho, 2. Nový svet, Krivánska a L. Štúra na vylepšenie napäťových pomerov
- 22 KV prípojky k týmto TS
- nn vývody z navrhovaných TS
- zvýšenie prenosovej schopnosti nn vedení použitím posilovacích izolovaných vodičov, resp. závesných káblov
- zaokružovanie TS1 a TS9, ktoré sú toho času napojené jednostranne 22 kV káblovým vedením
- vytvorenie 22 kV okružného vedenia spojením 22 kV vedení č.251 a 1056 v rámci zaokružovania TS1 a TS9 pre zvýšenie spoľahlivosti dodávky el. energie

12.2. Plynovod inžinierskej siete - ZÁSOBOVANIE PLYNOM.

Podkladom pre vypracovanie PaR obce Dvory n.Žitavou bola situácia obce v merítku 1:2880, prehľadná situácia v merítku 1 : 10 000, generel plynofikácie obce, projekty plynofikácie.

Prieskum priamo v obci a tiež u SPP OZ Komárno.

Popis súčasného stavu plynofikácie.

Obec Dvory n.Žitavou je splynofikovaná, zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod na DN 300, PN 40, ktorý je vedený východne od obce na trase Bánov - Gbelce - Štúrovo.

Z tohoto plynovodu je vybudovaná vysokotlaká prípojka DN 150 PN 40 až k regulačnej stanici plynu na východnom okraji obce.

Jestvujúca regulačná stanica plynu je skriňová - RS 3000-2/2-440, umiestnená v opltení, má vybudovanú príjazdnu cestu, el. prípojku, elektroinštaláciu, odorizačné zariadenie a stredotlaký výstup v tlakovej hladine do 100 kPa.

Rozvody STL plynovodov sú riešené z rúr oceľových bezošvých.

Rozvod plynu od RS je DN 150, pričom sa ďalej vetví, v dimenziách od DN 100 - DN 50. Plynovodná sieť je zaokruhovaná.

Tlakové pomery v STL sieti sú priaznivé v rozsahu 75-85 kPa. Odberatelia sú pripájaný domovými NTL prípojkami, zakončenými regu- látormi plynu a plynomermi.

Údaje o bytovom fonde:

Počet trvale obývaných domov - 1591

Počet bytov - 1645

Počet splynofikovaných bytov ku dňu 31.XII.1995 - 1243 b.j.

Spotreba plynu - veľkoodber - 283 tis.m³/rok - byty + vybavenosť - 3818 -"-
- spolu - 4056 -"-

Predpokladaný nárast spotreby plynu do r. 2010 je 6-8 % v závislosti od ďalšieho urbanistického rozvoja obce.

12.3. Teplofikácia

V sídelnom útvaru majú najväčší podiel na spotrebe tepla individuálne bytové domy. Tieto sú zásobované teplom lokálnymi spotrebičmi alebo malými domovými kotolňami s výkonom od 12,0 kW do 30,0 kW. Objekty sú splynofikované, niektoré sú ešte na pevné palivo.

Pre zlepšenie životného prostredia je potrebné dokončiť plynofikáciu celého sídelného útvaru.

Objekty občianskej vybavenosti a výrobných zariadení z hľadiska zásobovania teplom je potrebné postupne prebudovať na plynové kotolne.

13. Telekomunikačné zariadenia

V rámci PaR sídelného útvaru Dvory nad Žitavou (počet obyvateľov : 5143, bytov : 1645 k 3.3.1991) boli spracované prieskumy a rozboru jestvujúcich telekomunikačných zariadení.

Telefonizácia sídla je zabezpečená z dvoch automatických telefónnych ústrední ATÚ I (stará, obsadená na 100%) s kapacitou 500 Pp a ATÚ II (nová, nedokončená) s kapacitou 1000 Pp. Obsadenosť toho času je 788 Pp a počet nevybavených žiadostí o telefón je do 200. Hustota telefónov na 100 obyvateľov je 15,3 (nízka). MTO Dvory nad Žitavou je napojený na UTO Nové Zámky, ktorý patrí do PO Nové Zámky. Do MTO Dvory nad Žitavou patrí i obec Branovo a Bešeňov. Slovenské telekomunikácie v roku 1999 plánujú vybudovať vzdialenú účastnícku jednotku DLU

Dvory nad Žitavou s napojením obce Branovo a DLU Bešeňov, spolu o kapacite 1900 prípojok.

Ústredňa ATÚ I sa nachádza na Námestí Svätého Vendelína (Koltánska cesta), ATÚ II vedľa Zdravotného strediska na Hlavnej ulici.

Miestna telefonická sieť v obci je prevedená káblami typu TCKOPV, TAKA, TCEKE, TCEKEY, TJKA uloženými v zemi (viď priloženú situáciu v merítku 1:5000) a samonosnými káblami na drevených stĺpoch pätkovaných i nepätkovaných s účastníckymi rozvádzačmi typu KJSS 20, 40 (N, D). Od ÚR k jednotlivým účastníkom je rozvod štátneho telefónu realizovaný zväčša vzdušným vedením Fe, FeY, alebo vzdušným káblovým vedením SEKU, SUKU, SYKFY, TCEKES. Káble miestneho rozvodu sú rozdeľované pomocou spojok a sieťovými rozvádzačmi. Kapacita miestnej telefónnej siete je vyťažená.

Cez obec prechádza aj diaľkový kábel Nové Zámky - Dvory nad Žitavou - Kolta (Jasová).

Zabezpečovacie a diaľkové káble spravované ŽSR - Správa káb. vedení Nové Zámky sa nachádzajú v ochrannom pásme železnice.

Rádioreléová trasa prechádza cez riešené územie (viď širšie vzťahy v merítku 1:50 000). Smer vysielania : vrch Holica Svätý Peter - vrch Zobor Nitra.

Verejné telefónne automaty sú rozmiestnené po obci pomerne husto (9 ks).

Pošta je zriadená núdzovo v budove Obecného úradu. Priestory nevyhovujú prevádzke pošty a z toho dôvodu v ÚPN-SÚ treba rezervovať pozemok pre výstavbu novej pošty.

Poštová novinová služba Nové Zámky v obci má tri stánky., pred poštou, na križovatke Veľkej a Malej Komárňanskej ul. a na Hlavnej ulici.

Na obecnom úrade je zriadená zosilovacia stanica miestneho rozhlasu (ZS MR) typu AUA 4712, AUC 4121 (2 ks). Rozvod MR je urobený vzdušnými izolovanými vodičmi typu BY 2,8, FeY 3 na spoločných elektrických stĺpoch nízkeho napätia a na samostatných ocel. stožiaroch.

Menovité napätie rozvodu MR je 100V. Reprodukory sú umiestnené na samostatných stožiaroch.

Na obecnom úrade je zriadená aj hlavná stanica kábelovej televízie v obci. Na streche OÚ je osadený oceľový stožiar s anténou sústavou. Rozvod TKR (tzv. "stromová štruktúra") v obci je urobený koaxiálnymi káblami nad zemou na podperných bodoch : elektrické stĺpy nn, samostatné oceľové stožiare, strešné a múrové konzoly.

V zmysle 110/1964 Zb. - "Zákon o telekomunikáciách a 111/1964 (Vyhláška Ústrednej správy spojov) v znení zákona č.150/1992 Zb. a zákona č.96/1993 Z.z. je potrebné rešpektovať ochranné pásma spojovacích káblov, ktoré je stanovené 1,5 m na každú stranu od trasy jeho uloženia (pre miestne káble 1 m), 3 m do hĺbky a 3 m do výšky od úrovne terénu. V zmysle horeuvedeného zákona ochranné pásma na telekomunikačné káble v zastavaných územiach neplatí. Vzďialenosti treba dodržať v zmysle štátnej normy o priestorovej úprave vedení technického vybavenia - STN 73 6005.

V ochrannom pásme je zakázané hlavne :

- zriaďovať stavby
- bez súhlasu ST vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť káble.

Rádioreléová trasa (prenosová trasa) v katastri obce Dvory nad Žitavou nemá vyhlásené ochranné pásma.

Za súčasného stavu sa nedajú zriaďovať ďalšie telefónne stanice (požiadavka do 200 ks), jednak z hľadiska obsadenia kapacity miestnej telefónnej siete, ale aj z dôvodu nedokončenia novej ústredne ATÚ II.

14. Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho a lesného fondu

Pre ďalší územný rozvoj sídelného útvaru Dvory nad Žitavou má rozhodujúci význam hranica zastavaného územia ku dňu 1.1.1990. Túto je potrebné rešpektovať z hľadiska dodržania zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

Ochrana poľnohospodárskeho pôdneho fondu si vyžaduje:

- bytovú a ostatnú výstavbu usmerňovať na pôdy najnižšej kvality
- v zmysle zákona o ochrane PPF zvlášť chránené pôdy podľa § 7 nesmú byť zabrané pre iné funkcie.

Podľa štatistických údajov ku dňu 31.12.1994:

- celková výmera k.ú.6385 ha
- poľnohospodárska pôda.....5584 ha
- orná pôda.....5112 ha
- vinice 95 ha
- z nepoľnohospodárskej pôdy tvoria - lesné pozemky 223 ha
- zast.pl.a areály 196 ha

V katastri obce sú zastúpené:

- bonitné triedy - 1,2,3,4,6,
- chránená pôda
- zastúpenie chránenej pôdy z celkovej výmery ornej pôdy = 69%

Podľa "Registra pôvodného stavu k.ú. Dvory nad Žitavou" - ktorý spracoval ECOP 44 - Nové Zámky 0995 je skladba plôch územného operátu - UO podľa druhu pozemkov nasledovná:

Druh pozemku výmera m²

-
- 02 - orná pôda 4,744,4692
 - 03 - vinica 21,0524
 - 05 - záhrada 2,8056
 - 06 - ovocný sad 0,0000
 - 07 - TTP 855,9107
 - 10 - lesný pozemok 144,4440
 - 11 - vodná plocha 3,9014
 - 13 - zast.plocha a nádvorcia 7,9239
 - 14 - ostatná plocha 212,5656

spolu 5.993,0728

Poľnohosp. družstvo D n/Ž má v užívaní 4.899,0 ha poľnohosp.pôdy

Zs. lesy OZ Palárikovo majú v užívaní 0,3110 ha -"

221,2912 ha lesného PF

Pre súkromne hospodáriacich roľníkov bolo vydaných ako náhradné pozemky cca 652 ha.

15. Starostlivosť o životné prostredie

Koncepcia a starostlivosť o životné prostredie okresu Nové Zámky naväzuje na " Stratégiu a zásady štátnej enviromentálnej politiky " schválenej Vládou SR v r. 1993. Okres Nové Zámky patrí medzi menej znečistené územia Slovenska.

Výrazný poľnohospodársky charakter okresu predurčil členenie územia do rozdielnych tried hygienickej vhodnosti.

Z hľadiska celkovej enviromentálnej situácie si v rámci okresu vyžadujú sústredenú pozornosť územia miest Štúrova, N.Zámky a Šurany - s ich okolím, na ktorých je treba realizovať účinné ekologické opatrenia.

Pre okres Nové Zámky spracovala v r. 1995 SAŽP Nitra - Regionálny územný systém ekologickej stability okresu. V

návaznosti na uvedenú dokumentáciu - reálny stav k. ú. Dvory nad Žitavou z hľadiska faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie je nasledovný:

- západne od obce prechádza v smere sever - juh vodný tok regulovanej Žitavy spolu s prifahlými porastovými plochami
- na severnom okraji obce sa do Žitavy vlieva Branovský potok
- južným okrajom obce preteká Mikulášsky, Dvorský a Turecký kanál
- juhozápadne od obce je odvodňovací kanál
- vo výseku katastra obce SZ-Z-J sa nachádza viacero vodných plôch (štrkoviská a rybníky) z ktorých za najvýznamnejšie a perspektívne sa považujú 2 lokality za Žitavou a 1 lokalita za žel. traťou.
- v k.ú. obce sa nachádza 208.71 ha lesmi porastenej pôdy, lesnatosť 3.49%.

- Do zoznamu záujmových lokalít štátnej ochrany prírody sú zaradené nasledovné lokality (číslovanie podľa RÚSES) :

- 45 - Bágroviská Dvory nad Žitavou
- 72 - Piesková duna s Kalváriou pri Dvoroch n/Ž.
- 73 - Pieskový presyp a porasty pri Dvoroch n/Ž.
- 74 - Vodná nádrž Nový Diel D n/Ž.
- 75 - Stromy pri Tureckom násype D n/Ž.
- 76 - Prameň pri Rozkošnom D n/Ž.

- Genofondovo významné lokality v k.ú. Dvory nad Žitavou :

75 - Stromy pri Tureckom násype (C-kat)-e- na juhovýchod od Dvorov n/Ž na zvyškoch protitureckých valov sa nachádzajú dva stromové pásy (vřba a topoľ) v dĺžke 400 a 1800 m.

- Podľa ÚSES SR schváleného Vládou SR, ako i R-ÚSES spracovaného pre okres Nové Zámky , katastra obce sa nedotýkajú, ani ním neprechádzajú žiadne - biocentrá ani biokoridory nadregionálnej úrovne. Na území k.ú. Dvory n/Ž. sa nachádza - REGIONÁLNY BOKORIDOR (10) - rieka ŽITAVA (Michal n/Ž. - Dvory n/Ž.). Biokoridor spája karpatskú oblasť na severe a panónsku na juhu. Pozdĺž biokoridoru migruje najmä živočíšstvo. Je žiadúce zvýšiť počet malých ekostabilizujúcich prvkov.

Súčasný stav ekologickej kvality krajinskej štruktúry okresu ako i katastrov jednotlivých obcí sa odvodzuje z plošného podielu územnotvorných prvkov (ÚTP) a ich rôznej krajinoekologickej významnosti.

Ekologická kvalita územia sa hodnotí koeficientom vychádzajúceho zo vzťahu:

$$K_S = \frac{\sum_{i=1}^p m_{p_i} \cdot k_i}{\sum_{i=1}^p p_i}$$

kde: K_S - koeficient ekologickej kvality priestorovej štruktúry územia územotvornej jednotky (ÚTJ)

p_i - plochy jednotlivých ÚTP

k_j - krajinnoekologická významnosť jednotlivých ÚTP

p - plocha ÚTJ

m - počet ÚTP

Krajinnoekologický význam je daný predovšetkým mierou ekologickej stability významných ÚTP. Podľa tohto kritéria sa za ekologicky najcennejšie považujú prirodzené ÚTP (lesy, vodné plochy, trvalé trávne porasty, atď.), ktorým sa pri výpočtoch priradujú vysoké hodnoty koeficientu ekologickej významnosti. K ekologicky najmenej hodnotným prvkom patria antropogénne vytvorené prvky, síce často s vysokým ekonomickým efektom, ale s nepriaznivými vplyvmi na krajinu (napr. zastavané plochy, priemyselné a poľnohospodárske areály, komunikačné ťahy a pod.).

Teoreticky sa koeficient ekologickej kvality priestorovej štruktúry ÚTJ, odrážajúci stupeň antropogénnej premeny územia, môže pohybovať v intervale 0,0 - 1,0. Hodnota 0,0 znamená, že celú ÚTJ pokrývajú prvky technosféry. Hodnotu 1,0 má ÚTJ pozostávajúca len z prirodzených prvkov krajiny. Čím je vypočítaná hodnota koeficientu nižšia, tým je územie viac antropogénne pozmenené.

Pre k.ú.Dvory nad Žitavu $K_S = 0.26$ čo radí obec medzi veľkú skupinu obcí ležiacich v Podunajskej rovine, ktorých územia sú intenzívne poľnohospodársky využívané.

Aby sa zachovala čo najvyššia kvalita obytného prostredia obce, je potrebné dodržať nasledovné ochranné pásma:

- od osi št. cesty I. triedy 50 m
- od osi št. cesty II. tr. 25 m
- od osi komunikácie III. tr. 20 m
- od el. vedenia do 35 kV 10 m
- od el. vedenia do 110 kV 15 m
- od miestneho káb.vedenia slaboprúdu 1 m
- od diaľkového kábla 1,5 m
- od stožiarovej TS 10 m
- od murovanej TS mimo zast.úz. 30 m
- od stredotlakého plynovodu vo voľnom teréne 10 m
- od vysokotlakého plynovodu do priemeru 300 mm 20 m
- od VVTL plynovodu 50 m
- od RS (VVTL - VTL - STL) 20-10-5 m

Pre výrobné strediská poľnohospodárskej výroby platí vestník MPVZ - SSR, roč. VI. čiastka 5 z 10.3.1974

- od veľkokapacitných kravínov s 500 - 1000 ks 500 m
- od teľatníkov s 800 - 1400 ks 300 m
- od stavieb pre chov ošípaných 5000 - 10 000 ks 1 000 m
- od stavieb pre chov hydiny na 100 000 ks 1 000 m
- od skladov a miešarní krmív od obytnej zóny 300 m

Pre priemyselné závody platia hygienické predpisy zv. 354/MZ

- od vodných zdrojov podľa pásiem až do 250 m
- od kanalizačnej čistiacej stanice do 250 m
- od verejného smetiska do 500 m
- od cintorína, ak je vybudovaný vodovod 50 m

Celkovú kvalitu životného prostredia vylepšuje vybudovaný vodovod a plynovod. Kanalizácia nie je vybudovaná.

Väčšie plochy zelene v obci sa nachádzajú v areálových zariadeniach - pri kostole, škole, MŠ, na ihrisku, v cintorínoch, na kalvárii a tiež ako uličná zeleň.

Kvalitu životného prostredia narušujú:

- absencie kanalizácie
- divoké skládky odpadu
- dopravné závady - križovatky
- prašnosť a hluk zo štátnej cesty I.II.a III. tr.
- iné plochy - bez funkčnej náplne
- neadekvátne využitie poľnohospodárskych dvorov - intenzita využitia a funkčná náplň - žiadúca korekcia vo vzťahu na dodržanie ochranných pásiem
- nepravidelná údržba vodných plôch a vodných tokov
- nepravidelná údržba cintorínov, ktoré sú mimo prevádzky
- nedobudovaná sieť odvodňovacieho systému odv. povrchových vôd

15.1 Odpady a druhotné suroviny

Podľa údajov poskytnutých na OÚ bolo v obci za rok 1996 vyprodukovaných 1445 ton odpadu z domácností, čo predstavuje cca 300 kg komunálneho odpadu na obyvateľa.

Zber odpadu sa v obci zabezpečuje pravidelne (v týždenných intervaloch) do vlastných 110 l odp. nádob. Odvoz je zabezpečovaný firmou BRANOS Nové Zámky na regionálnu skládku TKO v Kolte.

Využívanie obecnej skládky ktorá sa nachádza v severnej časti k.ú. je pre obec ukončené ku dňu 31.12.1996.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce bude potrebné vychádzať z cieľov "Okresnej koncepcie odpadového hospodárstva" a návazne dopracovať "Obecnú koncepciu". Opatrenia riešenia odpadového hospodárstva si dávajú za cieľ:

- obmedzenie vzniku odpadov
- zvyšovanie využívania odpadov (druhotných surovín)
- postupne dopracovať a realizovať projekt separovaného zberu odpadov
- navrhnuť na likvidáciu a sanáciu všetky divoké skládky v obci

16. Urbanistická ekonómia

Urbanisticko-ekonomické vyhodnotenie sídelného útvaru Dvory nad Žitavou vychádza z veľkosti vyčleneného územia v rámci hraníc zastavaného územia k 1.1.1990.

Intravilán - hranica zastavaného územia má rozlohu 2,309.950 m².

Bilancia plôch - obec Dvory nad Žitavou

Bývanie 725 845 m²

z toho bytové domy 14 950 m²

rodinné domy 710 895 m²

Občianska vybavenosť 79 813 m²

Výroba 10 600 m²

Zeleň 1 197 892 m²

z toho súkromná 1 066 342 m²

verejná 113 075 m²

športové plochy 18 475 m²

Doprava 244 750 m²

Vodné toky 2 100 m²

Ostatné plochy 48 950 m²

Spolu 2 309 950 m²= 231,0 ha

Bilancia plôch je spracovaná z výkresovej dokumentácie PaR M 1 : 5000 a údajov poskytnutých od užívateľov a od Obecného úradu Dvory nad Žitavou v roku 1997.

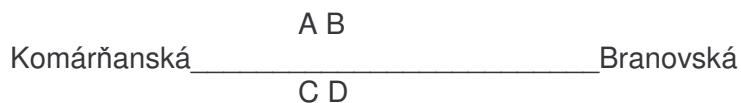
17. Súhrnné hodnotenie rozborov a odporúčenie kategórie ÚPD

Z výsledkov skúmania a analýzy javov v rámci prieskumov a rozborov na území sídelného útvaru Dvory nad Žitavou je možné v rámci súhrnného hodnotenia nadobudnúť komplexný obraz o celkovej problematike SÚ.

17.1 Charakteristika súčasného územia, zhodnotenie pozitívnych prvkov na území

Všeobecné charakteristiky územia sú uvedené v kapitolách 1, 2, 3, 4, 5. V stručnosti uvádzame základné pozitívne prvky územia:

- a) Klimatické, geomorfologické a prírodné podmienky sú vhodné pre harmonický rozvoj sídelného útvaru pri zachovaní orientácie obyvateľstva na súčasný profil domácich pracovných príležitostí, kde dominuje poľnohospodárska výroba Celkove však prevláda dochádzka za prácou do príslušného priem. centra Nových Zámkov.
- b) Obec má jednoduchý dopravný skelet - št.cesta I/75 a II/511 tvorí základnú dopravnú kostru na ktorú sa napájajú ostatné obslužné komunikácie, ktoré dokážu zabezpečiť optimálny rozvoj SÚ a ekonomický pohyb obyvateľov.
- c) Charakter obytnej zóny SÚ vystihuje potreby obyvateľov. Bytový fond je rôznorodý - značne rozdielnej kvality od veľmi schátralého až po veľmi dobrý. Rezervy pre rozvoj bytovej výstavby v rámci hraníc zastavenej územia sú takmer všetky vyčerpané. Pri sledovaní kompaktnosti zástavby a rozvoja obce je žiadúce upraviť terajšie hranice intravilánu tak, aby prirodzene sledovali prírodné a technické danosti územia.
- d) Objekty v nevyhovujúcom stave sú sústredené najmä pozdĺž komunikácie v smere S - J a v časti JV od námestia. Celá táto časť si vyžiada koncepčné usporiadanie. Podstatná časť rezervy obce pre výstavbu bytového fondu pozostáva v prestavbe schátralých častí obce.
- e) Rozmiestnenie občianskej vybavenosti je rozptýlené najmä okolo priesečníka hlavných dopravných ťahov - poblíž kostola - rozvinuté okolo Hlavnej ulice a začiatku Komárňanskej cesty. Sú tu položené základy pre vybudovanie nového centra obce, ktoré poskytne obyvateľom SÚ uspokojenie ich potrieb a nárokov, zároveň vytvorí prostredie zodpovedajúce vyšším požiadavkám na kvalitu urbanisticko-architektonického riešenia.
- f) Dostatočná výmera záhrad, prítomnosť vzrastlej zelene v intraviláne, i v katastri obce, vytvárajú optimálne proporcie vo vzťahu človek - technika - príroda a vytvárajú predpoklady pre zachovanie kvalitného životného prostredia.
- g) Poľnohospodárska a iná výroba je sústredená vo viacerých areáloch, ktoré sa nachádzajú v okrajovej polohe južne od obce - pozdĺž Komárňanskej cesty, ako i rozptýlené v k.ú., čo umožňuje hľadať vytvorenie správneho vzťahu funkcií - bývanie - výroba, s elimináciou vzájomného rušivého pôsobenia.
- h) V záujme zjednodušenia a ujednotenia orientácie sa v sídelnom útvare, navrhujeme obec fiktívne rozdeliť na štyri základné časti, vymedzenie - horizontálne - ul. Komárňanská - Branovská
- vertikálne - ul. Hlavná - Mostová

17.2. Zhodnotenie negatívnych prvkov v území

- a) Obec má hlavný zdroj znečistenia hluk a prašnosť vyplývajúce z prejazdu štátnej cesty I. all. triedy. Je preto potrebné - usporiadanie vzťahu doprava - výroba, vybavenosť, bývanie.
- b) Líniové dopravné závady ako napr. absencia resp. nedostatočná dimenzia peších chodníkov. Bodové dopravné závady - zle riešené križovatky je potrebné navrhnuť na rekonštrukciu.
- c) Žiadúce je stanoviť základné podmienky na umiestnenie drobných výrobných prevádzok v dotyku s obytnou zónou obce.
- d) Stanoviť podmienky pre využitie areálu podnikov, ktorých hyg. ochranné pásma zasahujú do obytnej zóny, resp. vytvára funkčnú a priestorovú záradu v obci.
- e) Stanoviť podmienky na umiestnenie drobných podnikov v intraviláne obce a podmienky na existenciu hospodárskeho dvora PD D n/Ž - ktorý t.č. svojimi ochrannými pásmami zasahuje do obytného územia obce.
- f) Zlikvidovať divoké skládky v obci a stanoviť zásady pre separovaný zber odpadu.
- g) Absencie kompletnej technickej infraštruktúry - znamená doriešiť koncepčne zámery na vybudovanie verejnej kanalizácie.

17.3. Hodnotenie možnosti využitia územia

Hranica zastavaného územia obce vymedzená k 1.1.1990 vymedzuje urbanizačný priestor, ktorý dáva dostatočné predpoklady pre jednotlivé funkčné zóny nasledovne: **Bývanie** - doplniť existujúce obytné štruktúry v jestvujúcom usporiadaní. Napriek skutočnosti, že terajších hraniciach intravilánu sú daná len nepatrné možnosti pre ďalší rozvoj, - je potrebné využiť jestvujúce medzery a preluky. Ďalej zamerať sa na rekonštrukciu, prestavbu a obnovu bytového fondu. Následne ako rezervné plochy pre IBV doporučujeme organizovane využiť pozemky v terajších veľkých záhradách. Ako krajnú možnosť v prípade

potreby rozšíriť hranice zastavaného územia v nevyhnutnom rozsahu, jedná sa hlavne o zarovnanie hraníc a skompaktovanie zastavaného územia obce v jej severovýchodnej a západnej časti. Taktiež využiť možnosť obojstrannej zástavby okolo jestvujúcich komunikácií.

Občianska vybavenosť - navrhovať chýbajúcu občiansku vybavenosť do centrálnej polohy obce tak, aby výstavba, adaptácia, rekonštrukcia, resp. zmena funkcie podporila kvalitu centra obce ako po stránke uspokojovania potrieb obyvateľstva, tak aj po stránke urbanisticko-architektonickej.

Výroba - je potrebné urobiť opatrenia na odstránenie negatívnych vplyvov jestvujúcich podnikov na obytnú zónu. V prípade potreby navrhnuť zmenu funkčného využitia plôch.

- Stanoviť regulatívy pre umiestnenie drobných prevádzok nezávadného charakteru ako i drobných podnikov v intraviláne.

Rekreácia - dôslednejšie zhodnotiť možnosti, ktoré dávajú pamiatky, okolitá príroda a vodné plochy. Okrem využívania plochy súkromných záhrad, koncodňová rekreácia sa môže navrhovať na

športových plochách pre mládež, deti, dospelých, ktoré je potrebné v ÚPD vhodne dimenzovať. Všetky ostatné druhy rekreácie je možné využívať len mimo SÚ.

Najbližším centrom rekreácie sú Nové Zámky, Štúrovo, Šurany a Podhájska.

Uvažovať s využitím termálneho vrtu pre športovo - rekreačné účely.

Športové plochy - jestvujúce športové zariadenia nie sú postačujúce.

17.4. Vyhodnotenie plánovaných a rozpracovaných zámerov v území

Plánované a uvažované zámery sú už uvádzané v jednotlivých kapitolách. Pre prehľadnosť ich zrekapitulujeme:

Bývanie - t. č. nie sú požiadavky na hromadné bývanie (bytovky). Predpokladaný nárast obyvateľov vykryť pozemkami pre rodinné domy. Predpokladané nové lokality pre IBV - zarovnanie SV hranice intravilánu a previazanie západného vstupu do obce s Kalváriou.

Výroba a skladové hospodárstvo - t.č. nie sú nárokované, ani známe žiadne nové konkrétne požiadavky. Zhodnotenie jestvujúcich zariadení a rezervné plochy sa doporučujú k zvýšeniu počtu pracovných príležitostí. Žiadúce je doriešiť obnovenie výroby v t.č. pozastavených prevádzkach NOVOFRUKTU a OLIGO. Obč. vybavenie - okrem požiadaviek na dobudovanie a rozšírenie školských areálov a výstavby pamätného domu, doporučujeme uvažovať s lokalizáciou amfiteátra. T.č. nie sú známe žiadne ďalšie konkrétne požiadavky. Doporučuje sa hlavne dopracovať urbanistické väzby centrálnej časti obce s aspektom na funkčné a priestorové usporiadanie a elimináciu negatívnych prvkov v území.

Šport a rekreácia - sú vytvorené predpoklady pre rozšírenie športových plôch štadiónu - na príľahlých pozemkoch, zvážiť možnosť vybudovania dostihovej dráhy - parkúru.

Komunikácie - dobudovať dopravnú kostru obslužných komunikácií a chodníkov podľa návrhu ÚPN-SÚ. Hlavný dôraz venovať koncepčnému doriešeniu dopravných závad. Uvažovať s lokalizáciou ČS PHM.

Inžinierske siete - v rámci ÚPN-SÚ doriešiť koncepciu odkanalizovania. Zabezpečiť dostatočnú kapacitu v sieti VE a tel. ústredne. Vodovod a plynovod sú dobudované.

17.5. Zhodnotenie doterajšej územnoplánovacej dokumentácie

Pre obec Dvory nad Žitavou bol v roku 1983 vypracovaný Smerný územný plán obce, 1084 bola spracovaná UŠ CMZ, 0984 zoznam pozemkov. Zámery SÚP z roku 1983 vo svojej podstate vytypovali problematiku potrebnej prestavby a zmeny funkčného využitia plôch

v novej centrálnej časti obce. Všetky dokumenty sú však t.č. prekonané. Dielčie štúdie resp. projektové dokumentácie riešili vždy len dielčí vytypovaný objekt, stavbu resp. inžinierske siete. Všetky poskytnuté podklady budú využité pri spracovávaní ÚPN-SÚ.

17.6. Problémy vyplývajúce z problémovej mapy

- Riešiť negatívne vplyvy PD a výrobných zariadení na obytné územie.
- Líniové a bodové dopravné závady riešiť v dopravnej koncepcii.
- Kostol, komplex kalvárie ako i ostatné pamiatkové objekty ako priestorové dominanty výraznejšie zapojiť do života obce.
- Závady všeobecné - obec nemá kanalizáciu, dobudovať.
- Eliminovať divoké skládky .
- Riešiť prestavbu a dobudovanie centrálnej časti obce.

17.7. Určenie zásad pre urbanistickú koncepciu rozvoja sídelného útvaru

- a) Vychádzajúc z demografických údajov, požiadaviek Obecného úradu, ako i obyvateľov obce dimenzovať veľkosti všetkých funkčných zón SÚ tak, aby komplexne uspokojili potreby obyvateľov SÚ.
- b) Novonavrhované stavby lokalizovať tak, aby dotvárali existujúce štruktúry, homogenizovali a intenzifikovali zástavbu.
- c) Záber PPF uskutočniť len v nevyhnutnom rozsahu.
- d) Pozornosť venovať rozvoju pracovných príležitostí.
- e) Doriešiť technickú infraštruktúru - kanalizáciu. f) Odstrániť dopravné závady.
- g) Rozvojom plôch verejnej zelene prispieť k zlepšeniu životného prostredia. Navrhnuť ihriská a športové plochy pre všetky vekové kategórie obyvateľstva. Vybudovať rekreačnú zónu. Akceptovať doporučená vyplývajúce z RUSES.

- h) Vhodným návrhom etapizácie riešenia ÚPN SÚ spracovať časový plán realizácie jednotlivých investičných zámerov v obci tak, ako je to pre optimálny rozvoj obce potrebné.
- i) Rešpektovať všetky druhy ochranných a hygienických pásiem. Územie vnútri pásma využiť podľa charakteru predpísanej ochrany. Každé územie v intraviláne musí mať svoju konkrétnu podobu, ktorá slúži potrebám SÚ, i keď sa nachádza v pásme ochrany.

17.8. Odporúčané kategórie ÚPD

Na sídelný útvar Dvory nad Žitavopu predkladá projektant spracované "Prieskumy a rozbor" (PaR) a "Územno hospodárske zásady" (ÚHZ). Tieto ÚHZ po ich schválení sú zadávacím dokumentom pre ÚPD. Z charakteru a veľkosti územia projektant doporučuje na sídelný útvar Dvory nad Žitavou spracovať "Územný plán sídelného útvaru" (ÚPN-SÚ).

B) TABULKOVÁ ČASŤ

C) DOKLADY